

Acta Consistorij Altensis

Den 5en februarij, wanneer ick, Henricus Viti pastor Altensis, door den heer inspector ds. Henricus de Roij, predicant tot Zutphen, was in mijnen kerckendienst des voormiddaghs bevestight, is des namiddaghs den kerckenraet (nae de eerste predicatie van mij gedaen) vergadert ende mij t'samentlijck verwillekoomt, mij toewenshende den rijcken segen des Heren, ende waeren alsdoen leden des kerckenraets dese navolgende ouderlingen:

Jan Grevinck, ondervooght

Jan Naghtegael, den ouden

Jan Martens

Adam van Metz

Diaconen:

Lambert Kramer

Johannes Andreae, chirurgus

Jorden Essinck

Den 13en martij is, nae de aenroepinge des Heren naeme, van de outste ouderling ende diaconen bekent gemaect hoe dat den behoorlijcken tijt om als ouderlingen ende diaconen te dienen geëxpireert was, ende versochten van haren dienst ontslagen te mogen sijn, ende dat in haere plaetse moghten beroepen worden ende sijn bij meerderheit van stemmen verkoren in plaets van Jan Grevinck en Jan Nachtegael als ouderlingen Hendrick Boomhamp ende Wilhelm ter Beeck ende in plaets van Lambert Kremer, Johannes Andreae, Jorden Essinck als diaconen Berent Huijninck, Berent van Metz ende Wolter Wolterdinck.

Den 19en martij heeft de diacon Johannes Andreae, nae de anroepinge des Heren naeme, rekeninge gedaen van sijn ontfang ende uijtgave, gelijk blijkt uijt het armenboeck, ende sijn bij dese gelegenheid de afgaende ouderlingen ende diaconen voor haren getrouwen dienst hertelick bedanckt.

Den 4en april zijn de nieuwgekoren ouderlingen ende diaconen des voormiddaghs, naedat se de gemeijnte tot drie verscheidene tijden waren voorgedragen, in haeren dienst bevestight.

Den 8en mej is den kerckenraet vergadert zijnde, à pastore loci {de plaatselijke dominee} voorgedragen offer geen middel ware om het schricklick gaaijschieten ('twelcke afkomstigh was van de Arriaenen, die tot bespottinge van de Godtheid des Heiligen Geests een duyve van een staeck geschoten hebben) te steuten; ende is vastgesteld dat die ledematen, die sigh daer bij vervoeghden, van het avontmael des Heren souden geweert worden ende dat dit besluyt tot waerschouwinge der gemeijnte op den naestvolgenden sondagh soude voorgedragen worden met ernstlicke vermaninge ende waerschouwinge dat sich doch elck ende een ijder, doch bijzonderlick de ledematen, hiervan souden onthouden.

Acta consistorij Altensis

De 20en mej den kerckenraet vergadert zijnde, is voor ons erschienen Frederick Helderbergh, geweest zijnde Mennonijt, bij hem {zich} hebbende Erick Everts ende Berent Schaers, versoeckende, also hij een afkeer hadde van der Mennoniten dwalingen ende nu een tijlanck herwaerts de predicatiën der gereformeerden hadde aengehoort, dat hij begeerigh was belijdenisse sijns geloofs te doen ende daerop de sacramenten van Gods genadenverbont te ontfangen. Wegens sijnen christelijcken ijver à pastore loci bedanckt zijnde, is hij in fundamenten der christelicke religie, bijsonder in de punten die tusschen de Mennoniten ende gereformeerden controvert{betwistbaar} zijn, ondersoght ende heeft aen de eerw. vergaderinge sodanigen genoeg en gegeven, dat hij daerop den christelicken doop heeft ontfangen ende is op het pinxterfeest toegelaten tot het gebruijck des Heren avontmael.

Den 4en september, den kerckenraet vergadert zijnde, is voor ons verschenen Bernt Haeck ende N. Waterinck, beijde ledematen van Bredevoort, klaeghlick te kennen gevende hoe dat Berent ten Have haer enigh saetgewas bij mevrouw de drostinne onderkoft hadde, 'twelcke d'ene litmaet d'ander niet en behoorde te doen. Is daerop oock ingestaen Berent ten Have, dewelcke sodanigh antwort daerop heeft gegeven dat de vergaderinge, ja de klageren selfs, haer hebben vergenoeght.

1666

Den 30en meert, den kerckenraet vergadert zijnde, heeft Berent Huijninck, diacon, gedaen rekeningh van sijn ontfangh ende uijtgabe ende is voor sijn getrouwigheid bedanckt.

Den 21en september, den kerckenraet vergadert zijnde, heeft eenige questiën ende verschillen tusschen enige ledematen neergeleght.

Den 27en november, den kerckenraet vergadert zijnde, is voorgedragen hoe dat een seker persoon op den Estijserlo, genaemt Geert te Loo, getrouwt zijnde, leefde in overspel met een seker hoere die hij nevens sijn echte vrouwe in huijs heeft. Welcke overspel al lange geduijrt heeft ende voor desen al hierover aen den overleden drost Lawijck is gedoleert; is hierop geconcludeert, also beijde personen papisten zijnde, niet en staen onder onse kerckentucht, dat men sulcks sijn hoogedele Keppel, als stadthouder, soude te kennen geven, 't welcke oock geschiet is, met belofte van hierin te voorsien ende heeft tot dien eijnde sijn name ende toename aengetekent, als oock de buijrschap waer hij woonde.

Den 16en december heeft Herman van Eerden den eerwaarden kerckenraet bekend gemaect dat sijn hoogedelgestr. Ripperda tot Bredevoort wilde uijtdeijlen enige rogge ende dat men tot dien eijnde een register der armen soude overstuijren, 'twelck geschiet zijnde, is an de armen onses kerspels ontrent een molder 12 ofte 13 medegedeijlt.

Den 10en mart zijn tot Aelten gecomen de eerwaarde heren inspectoren om te visiteren, waerop de eerwaarde kerckenraet is t'samengeroepen ende nae anroeping van Godts heijlige name, hebben se

- 1) gevraeght nae alle delen des kerckendienst, hoe dieselve verricht wierden ende hebben hetselve in alles wel bevonden.
- 2) gevraeght ofter oock enige swarigheid was, waerin wij haere hulpe van noden hadden. Waerop is voergestelt hoe bij ons gevonden wiert een persoon, doch Paeps zijnde, welcke in een notoijs{openbaar} overspel was levende ende dat wij sulcks den heer stadthouder Keppel hadden voorgedragen, die wel belooft hadde hierin te voorsien, doch dat sulcks tot noch toe niet geschiet was; de heren inspectoren hebben aengenomen hierover met den heer stadthouder te spreken ende dat sulcks pastor loci bij gelegenheid soude doen ende sijn also met dancksegginge tot Godt gescheijden.

Den 18en martij, den kerckenraet vergadert zijnde, is nae aenroeping van des Heren name bekent gemaect dat den tijt aengekomen was om, inplaets van de uijtgediende ouderlingen ende diaconen, andere bequame mannen te verkiesen ende is bij pluraliteit van stemmen verkoren (bij de twee noch in dienst blijvende Hendrick Boomkamp ende Wilhelm ter Beeck) dese twee navolgende mr. Johannes Andreae ende Berent Huijninck, zijnde het voorleden jaar geweest diacon, tot ouderlingen ende Jan Prins, Jan Nachtegael de jonge ende Berent Wicherts diaconen.

Den 28en mart heeft (den eerwaarden kerckenraet vergadert zijnde) Berent van Metz rekeninge gedaen van sijn ontfangh ende uijt-gave ende is voor sijn getrouwigheid bedanckt.

Den 1en juni, den kerckenraet vergadert zijnde, is voorgesteld also de kerckenorde medebrengh dat het stichtlick ende betamelick ende in welgestelde kercken gebruecklick is dat de vaders van de kindren die gebraght worden om gedoopt te worden, haer selven voor den predickstoel presenteren, dewiel niemant die belofte, over den kinderdoop gedaen, beter onderhouden kan als de vader selve, of oock niet sulcks bij ons diende ingevoert te worden ende is verstaen van ja ende dat men dese conclusie de gemeijnte van den predickstoel sal bekent maken, 'twelck oock geschiet is.

Den 9en october is voor ons verschenen dominus Joh. Bothornius, ludi-magister{schoolmeester}, klaeghlick te kennen gevende hoe dat in de buijrt-schap Barle een seker knecht aen Bullens tot sijn groot nae-deel quame school te houden ende dat sulcks street tegens de conditiën met hem ingegaen, waerop hij hier den schooldienst heeft aengenomen. Waerop ds Joh. Bothornio tot antwoord is gegeven dat men die persoon tegens toekomende sondagh soude citeren ende nae de sake vernemen.

Den 16en october stont in, op voorgaende citatie, N. Bullens met 4 van sijne nabuijren, alle samen ledematen onser kercken, en is hem voorgehouden de klaghte van ds Bothornio over hem gedaen wegens het schoolhouden in de buijrschap Barlo. Waerop hij, nevens de nabuijren, tot antwoord gaven dat hij sulcks bij de hant genomen hadde daertoe door armoet gedreven zijnde, dat hij was een lam mensch die sijn kost met sijn handen niet winnen konde, dat hij hiermede oock geen schade dede aen de ordinare schoolmeester dewiel het over een uijre van 't dorp was ende het onmogelijk dat de kleijne kindren, die hij leerde, bij wintertijden nae het dorp gaen konden ende, bij soverre het hem verboden wiert, daerdoor de meester niet één kind meerder ter school soude krijgen, omdat se alsdan ofte nae Lichtenvoorde ofte nae Bredevoort souden gaen, 'twelck haer naerder ende gemacklicker waere. De eerwaarde kerckenraet, so de klaghte als de antwoorden overwogen hebbende, heeft ds Bothornium geraden, hoewel het strede tegen sijn conditiën, dat hij, insiende de armoede ende lammigheid van de knegt als oock de kleijne schade die hij daerdoor leet, met hem soude conniveren. Doch d. Bothornius hierop niet acquieseerende, maer versoeckende remotie {opheffing} van de bijschool, so heeft de eerwaarde kerckenraet geoordeelt de sake in statu te laten tot de komste der inspectoren.

1668. Den 30en januarij zijn in den eerwaarden kerckenraet voorgelesen de Acta Classis, anni superioris, en komende ad art. 18 sprekende van een geconcipieerde ende geapprobeerde acte tegen de vastelavont- ende schuttenbieren, als oock het gaijschieten, om die alle jaren in die gemeijnthen daer het nodich is voor te lesen; de eerwaarde kerckenraet heeft oock nodigh geacht dat oock sulcks bij ons soude gepractiseert worden. Ende om dese ongeregeltheden meerder ende beter te stuijten, dat men den heer stadthouder soude versoecken om daer bij te voegen een placcaet tegens deselve ongeregeltheden, 'twelck, oock versoght, verkregen ende met de classicale acte voorgelesen is.

De acte van den eerwaarden Classe geapprobeert luyt als volgt:

Also de eerwaarde classis van Zutphen tot hare groote droefheit voorgekomen [is] dat op vele plaetsen deser graefschap, ende insonderheid ten plattenlande, selfs de ledematen der gemeijnte haer niet en ontsien bij het papegaijschieten ofte vogelschieten, gansetrecken ofte diergelijcke actiën haer niet alleen en vervoegen, maer oock sommige haer verlopen dat se haer oock van de schuttbieren, vastelavonden, boxenbieren ende andere annexe ongeregeltheden meer haer niet en onthouden, waardoor de godtsaligheid gesteuet, de ijdelheid gecoestert, de name Godts onder diegene die buijten zijn gelastert, de vrome bedroeft ende de gemeijnten doorgaens seer geërgert worden, so is 't dat mits desen uijt name ende laste des classis alle sodanige ledematen serieuslick in de name des Heren worden gewaerschouwt om sich van de bovengenoemde actiën, geselschappen ende diergelijcke ongeregeltheden te onthouden, met bijgevoeghde bedrijginge, indien imant hem daertegens quame te ontgaen, dat dieselve kerckelijck van de tafel des Heren sal worden afgehouden ende dat men tegen de hartneckigen voorts nae kerckenordre procederen sal, daernaen een ijder litmaet sich sal hebben te reguleren.

Den 20en martij zijn de heren inspectoren gekomen om te visiteren. Ende den kerckenraet, vergadert zijnde, is vooreerst de name des Heren aengeroepen. Daerop hebben de heren inspectoren ondersoght nae den kerckendienst in alle hare leden ende die alles wel bevonden; hebben oock gevraeght ofter enige swarigheden waren. Is alleen voorgesteld het meergemelte overspel dat hetselve noch niet gesteuijt was.

Eijndelijck hebben se gevraeght nae de inkomste der kercke oft deselve wel geadministreert wierde ende of van die administratie wel een behoorlicke rekeninge geschiet; is daerop van de eerwaarde kerckenraet geantwoort dat in verscheijden jaren herwaerts geen rekeninge geschiet was ende dat de voorgaende kerckmeesters wel 25 jaren herwaerts haere schulden, bij de rekeningen bevonden, niet en betalen ende dat daerdoor de kerckeninkomsten seer verkortet worden. Welcke alle aen den heer stadhouder te remonstreeren de heren inspectoren hebben aenbeloofd ende is also de vergaderinge met dancksegginge tot Godt gescheijden. De komste der inspectoren is den schoolmeester bekent gemaect, maer is niet gecompareert; blijft derhalve de bijschool in statu.

Den 30en martij, den kerckenraet vergadert zijnde, heeft Jan Prins, diacon, zijn rekeninge van ontfanck ende uijtgabe gedaen ende voor de getrouwigheid ende moeijte bedanckt.

Den 23en december is voor ons verschenen Aechte Kusters, van ons geciteert zijnde, en is haer voorgehouden hoe se door haer sonde van oncuijsheid Godt vertoornt, haer siele besoetelt, ende Godts kercke geërgert hadde ende velen, die buijten zijn, Godts name doen lasteren ende dat se haer, totdat se genoeghsaeme boete getoont hadde, van het avontmael des Heren soude hebben te onthouden. Sij beklaghde haer seer over de ontrouwe van eenen Berent Abbinck, die haer niet alleen trouwe belooft, maer oock trouwe gegeven hadde ende dat hij daernae, sijnen wille met haer gedaen hebbende, haer die trouwe wederom met geweld ontnomen hadde.

1669. Den 12en martij is wederom voor ons erschenen Aechte Kusters, betonende met tranende ogen haeren droevigen val, versoekende dat se wederom tot het gebruijck des Heren avontmaels moghte toegelaten worden, hetwelcke haer, nae een hertelijcke vermaninge ende belofte van haer na desen beter te wagten, is toegestaen.

Den 15en martij heeft Jan Nachtegael de jonge, als diaken, voor den eerw. kerckenraet van sijn ontfangh ende uijtgabe rekeninge gedaen ende is voor sijn moeijte ende getrouwigheid bedanckt.

Vorders is men oock getreden tot het verkiesen van nieuwe ouderlingen ende diakenen ende is, nae de anroepinge van des Heren name, tot dese noch blijvende ouderlingen, namelick Johannes Andreae ende Berent Huijninck, met meerderheid van stemmen verkoren ds Joh. Bothornius, ludimagister, ende Jan Prins, het voorgaende jaer geweest zijnde diaken, ende zijn oock nae voorgaende proclamatiën in haren dienst bevestight, alsoock tot diakenen Conraet van Karnebeek, Saeltjen Locken ende Saeltjen Doencks.

Den 11en junij zijn de heren inspectoren gecomen om te visiteren ende den kerckenraet vergadert zijnde, is nae aenroepinge van Godts heijlige name eerst ondersoght den kerckendienst of die in alle sijn delen wel wierde waergenomen ende hebben dies aengaende alles wel bevonden ende is daernae gevraeght of daer geen swarigheden waeren waerin de eerw. kerckenraet de behulpelijcke hant van noden hadden ende is geantwoort dat op de gravamina voordesen voorgesteld noch niets is gedaen van den heer officier, namelijk op de notojre echtbreuk ende kerckenrekeninge ende hebben de h. inspectoren wederom beloofst sulcks de novo aen den heer stadthouder te remonstreren. Is noch ten derden gevraeght of het dopen ende trouwen geschieden voor ofte nae de middagh. Ende wanneer geseijt: “op beijden tijden”, so hebben de h. inspectoren geraden sulcks te stellen op den namiddagh om door dit middel de luijden des namiddaghs beter te kercken te krijgen ende die grote schenckbrulofen ende kinderbieren af te schaffen en is à pastore loci beloofst dit aen den kerckenraet ernstlick te recomanderen, wanneer den kerckenraet plenarie soude vergadert zijn. Is eijndelijck van den h. inspectoren gevraeght hoe dat het ginck met het aflesen van placaten van kopen ende verkopen en diergelijcke, of het geschiede van den pastor ofte van ijmant anders, of het geschiede van de predickstoel, voor den predickstoel, ofte buijten de kercke. Ende is geantwoort dat sulcks geschiede van den schoolmeester, staende op sijn ordinaere plaetse in de kercken. Waerop de heren inspectoren repliceerden dat het stichtelijcker ware dat sulcks geschiede buijten de kercke ende hebben den eerw. kerckenraet dese sake gerecommandeert.

Den 19en junij, den kerckenraet vergadert zijnde, is vastgesteld dat na dese het trouwen ende dopen soude geschieden des namiddaghs, ten ware dat de kinderens swack of kranckelijck waren, om door dit middel de grote schenckmalen af te schaffen ende het volck des namiddaghs beter te kercken moghten komen ende is dit besluit van den predickstoel de gemeijnte bekent gemaect.

Den 22en augusti is voorgedragen hoe dat een seker persoon van Wenterwijck, met namen Hendrick Kressers, versoght houwelicksche proclamatiën met Hendersken te Nienhuijs uijt Aelten ende is haer sulcks geweijsert uijt oorsaeck dat des bruijts suster alrede getrouwt was met des bruijdegoms vader, welck is strijdende niet alleen tegens de eerbaerheid, maer oock tegens classicale ende synodale resolutiën. Doch door sterck aenhouden is hierover aen den h. inspectoren geschreven, versoeckende dat se gelieven haer advijs in desen over te schrijven. So is ons den 1en september haer advijs ter handen gestelt. Ds. Lambergius, p[ro] t[empore] inspector, riede dat men die luijden met eenich voorschrijven soude renvojeren aen den edelen hove. Doch ds. Umbgrovius, p.t. inspector, schreef dat sijn eerw. in de kercke tot Nede denselven casum was voorgevallen ende dat sijn eerw. haer oock sulcks weijgerende, sij daerover aen den edelen hove hadden gedoleert ende schriftelijcke ordre uijtgewerckt om haer te proclameren ende het houwelick te consumeren; riet derhalven (om die luijden op geen onnodige kosten te jagen) haer het houwelick onder Godts segen toe te staen, gelijk oock geschiet is.

1670. Den 19en februari is ons aengedient van Herman van Eerden hoe dat sijn hoogedele Ripperda, onsen Drossaert, op sijn adelijck huijs de Buijrse wilde uijt-delen enighe rogge ende dat den kerckenraet tot dien eijnde een register der armen op het huijs Buijrse met der armen sackjes wilde stuijren, ‘twelcke geschiet is ende is ontrent in ons kerspel 15 à 16 molder geweest.

Den 27en martij heeft Conraet van Carnebeeck, diacon, sijn rekening gedaen van ontfangh ende uijtgave ende is deswegen voor sijn moijsse ende getrouwigheid bedanckt.

Anno 1670. Den 9en mej heeft Derck Jankneght versoght dat den eerw. kerckenraet moghte geleght worden, 't welck is toegestaen.

Den 20en dito is, nae anroepinge van des Heren naeme, ingestaen Derck Jankneght, klaeghlijck te kennen gevende dat Jan Nachtegael de oude hem heeft uijtgewesen uijt de kaste in de kercke in welcke hij een sitplaetse gecoft heeft van Hermen Kockers, die se tevoren gekoft hadde van Wilhelm Klos. Waerop Jan Nachtegael (tot dien eijnde geciteert zijnde) tot antwoord gaf dat hij altijd met sijn twee daer in geseten heeft ende nu, de banck vol zijnde, hem daer uijtgewesen heeft omdat Derck Jankneght daer nooijt in geseten hadde.

Opdat nu Derck Janknecht sijn recht tot die voornoemde sitplaets doceren moghte, is hij weder ingestaen met Willem Klos, welke getuijght heeft dat sijn bestevader saliger sijn aenpart in het maken derselve kaste bekosticht heeft ende dat sijn bestevader alsoock sijn vader saliger, gelijk oock hij selve, altijd die plaetse gerustelijck beseten hebben, jae dat hij noch voor enige jaren het repareren derselve heeft helpen bekostigen, 'twelck oock Nachtegael selfs bekende. So heeft de eerw. kerckenraet verstaen dat Derck Jankneght in deselve plaetse bereghtright is ende aen Jan Nachtegael belast dat hij deselve oock van Jankneght gerustelijck sal laten besitten.

Den 6en junij zijn de heren inspectoren aengecomen om te visiteren ende den kerckenraet vergadert zijnde, is nae aenroepinge van des Heren naem à pastore loci, van ds. Lambergio, pastori Zuthph. et p.t.t. eerst vernomen nae den kerckendienst ofte die wel wierde waergenomen in allen leden, ofte des zabbaths 2 mael wierde gepredickt ende gecatechiseert, de sacramenten bedient, ofte oock voor het avontmael de gemeijnte wierde gevisiteert, de krancken besoght etc. ende hebben diesaengaende alles wel bevonden. Hebben voorder gevraeght ofte het aflesen van kopen ende verkopen oock noch geschiede van den schoolmeester in de kercke ende is geantwoort dat alsnoch datselve niet heeft kunnen verandert worden. Hebben eijndelijck gevraeght ofter niet enige gravamina {bezwaren} waeren, waerin de eerw. kerckenraet haer hulpe van doen hadde ende ofte die twee oude gravamina, namelijk van de kerckenrekeninge ende het notijre overspel noch niet waren afgedaen ende horende van neen, hebben versoght attestatie wegens het overspel om den heer officier het ene ende het ander voor te dragen, hetwelcke den heren inspectoren is medegegeven, luidende van woerde tot woerde als volght: Wij onderschrevene attesteren dat ons verscheidene reijssen ter oren is gecomen van de huijsvrouw van Geert te Loo, sijn dochter ende verscheidene nabuijren, het schricklijck overspel van Geert te Loo met een sekere hoere, bij hem in huijs houdende, gelijk oock sulcks ettelijcke jaeren den heren inspectoren is gemonstreert, met versoeck om sulcks den heer officier bekend te maken.

Actum Aelten in onse kerckelijcke vergaderinge den 6en junij 1670

Uijt name des kerckenraets Henricus Viti, ecclesia loci.

Anno 1671. Den 6en januarii zijn voorgelezen de acta classis anni superioris ende geordineert dat de copie van de credentiale brieven bij de consistoriale acten soude gevoeght worden welck aldus luydet:

Eerwaerde, Godtsalige, hoogheleerde wijze, voorsienige, seer discrete heeren ende veelgeliefde broederen in Christus, classicaliter binnen Zutphen vergadert.

Also die ordinaere classicae vergaderinge op gewoonlijcke plaetse ende tijt wederom sal gehouden worden, so ist dat de kercke van N., als een lit des voorschreven classis, uijt het midden van haer tot die voornoemde vergaderinge heeft gecommiteert ende afgesonden, gelijk sij commiteert ende afsent bij desen nevens de eerwaerde ende welgeleerde dominus N., onsen getrouwen herder ende leraer, den eerw. N. als ouderling om uijt onsen name sodanige vergaderinge bij te wonen ende te helpen adviseren ende besluyten 'tgene nae den regel van Godts heijligen woort ende gearresterde kerckenordre sal bevonden worden te behoren, daertoe wij ons in desen gedragen, met belofte van alle sodanige resolutiën voor bondich ende in waerden te sullen houden, versoekende derhalven aen de eerw. vergaderinge dat haer believe dese onse voornoemde broederen broederlijck aen te nemen ende behoerlijcke sessie ende stemme te verlenen, waerom wij ons verlatende, wenschen den heeren broederen den genadenrijcken segen des heren ende kragtige bijstant sijns heijligen geests in haere hooghwichtige besoignes, ten eijnde deselve moge gereijcken ende uijtvalen tot verbreydinge van Godts heijligen name ende stichtinge van sijn dier gecofte kercke. Amen.

Den 2en april zijn wij, nae de aenroepinge van des Heren name, getreden tot verkiesinge van nieuwe ouderlingen ende diaconen ende zijn in plaets van Johannes Andreae, chirurgus, ende Berent Huijninck, gewesene ouderlingen, verkoren met de meeste stemmen Jan Locken ende Conraet van Karnebeeck ende Saeltjen Doencks zijn met pluraliteijt van stemmen gecoren Berent Grevinck, schultus ten Ahave, Lenert Brethouwer ende Derck Veenhuijs, dewelcke oock den 16en dito in haren dienst bevestigt zijn.

Den 19en april is den ouden ende nieuwen kerckenraet vergadert, voor welcke Saeltjen Locken rekening van ontfangh ende uijtgave gedaen heeft ende is metenen hem ende den ouden kerckenraet voor haer getrouwe administratie bedanckt.

Den 9en julij heeft d[ominus] Joh. Bothornius, ludimagister, den eerw. kerckenraet klaeghlijck te kennen gegeven hoe dat de kerckmeesteren nu 5 jaeren herwaerts hem niet en hadden betaelt een gedeelte van sijn beloofde tractement ad 24 daelder jaerlijcks ende versoght dat de eerw. kerckeraet gelijefde aen den stadthouder per request te versoeken dat het sijn hoogedel heer geliefde den kerckmeesters te lasten nu ende nae desen deselve te betalen, welck billick versoek hem is ingewillght.

Den 16en julij is in den eerw. kerckenraet verschenen Enneken Huijnincks, klaeghlijck te kennen gevende dat se was seer ontrust ende beswaert van gemoet wegens eenen sekeren eet dien se gedaen, doch daernaer herroepen hadde ende dat se haer tot dien eijnde bij den eerw. kerckenraet begeven hadde om openinge van die sake te doen ende raet te soecken tot geruststellinge haers gemoets.

Haer dan gevraeght zijnde wat dat voor een sake was, so heeft se geantwoort dat se gerichtelijck met ede hadde bekraghticht dat de putte voor Martens duere staet op Martens gront, welcke oock waeraghtich is, maer dat het haer seer beswaerde ende ontrustede dat se datselve, door aenraeden van enige vrouwen, ende enen (seijde se) die men wel dencken magh, hadde herroepen seggende: Ick weet niet dat ick dat gesejht hebbe dat de put staet op Peter Martens gront. ja seijde dat se oock noch niet en wiste dat se het geseijt hadde dewiel haer sovele afgevraeght wierde, doch indien se het geseijt hadde, het nochtans waer was. En heeft oock daer noch bijgevoeght dat voor haeren tijt geen brouwerie in haer huijs geweest is, maer bij haeren tijt daer ingebraght is ende dat se alsdoe het water uijt den putte door een gotte in de brouwerie geleijdet hebben, 'twelcke Peter Martens saliger wel hadde kunnen verhinderen, so hij gewilt hadde, maer niet gedaen heeft omdat se goede nabuijren waeren.

Is hierop Enneken Huijnincks in deser voegen gerustgesteld:

Wat aengaet den eet, dewiel se nae kennisse ende waerheijt gesworen hadde (gelijck se seijt) dat se daerin wel gedaen hadde, dewiel den eet (dies noot zijnde) niet alleen geoorloft, maer oock nootsaekelijck is. Ende wat het herroepen aenginck, 'twelcke haer het meeste ontrustede, dat het eijgentlijck geen herroepen was dewiel se niet de saecke selfs herroepen hadde, maer simplick geseijt: Ick weet niet dat ick sulcks geseijt hebbe dat de put staet op Peter Martens gront. Ende dat se derhalven haer gerust moste stellen ende haer nederleggen op de bloedige verdiensten onses salighmakers Jesu Christi, hetwelcke daer sij het rechte oorkussen voor een ontrust ende beswaert gemoet.

Den 23en julij Jan Martens ingestaen zijnde, heeft den eerw. kerckenraet voorgedragen hoe dat hij (verstaen hebbende dat Enneken Huijnincks voorleden rustdagh enige openinge hadde gedaen wegens haeren gedeponeerden eet) van den heer pastor versocht hadde copie, hetwelcke hem was afgeslagen ende derhalven sich vervoegende bij den eerw. kerckenraet, seer gedienslich versoeckende dat doch den eerw. kerckenraet hem daarvan copie geliefde mede te deijlen, door dien hij oordeelde hem hetselve seer dienstlich te zijn. Den eerw. kerckenraet heeft hem hetselve eerst enigermaten geweijsert, hem radende tot accoord en bijsegginge van het proces; maer even sterck anhoudende, is hem hetselve toegestaen.

Den 13en augusti heeft de pastoor den kerckenraet bekent gemaect hoe dat hij verstaen hadde dat Enneken Huijnincks niet simplick geseijt hadde: "Ick weet niet dat ick sulcks geseijt hebbe, maer een ronde herroepinge gedaen hadde ende gevraeght of het niet behoorlijck waer dat se hierover kerckelijck gecensureert wierde ende vermaent dat se haer moste begeven tot het edele gerichte

om daer heijlichlijck, ende dat sonder aensien der personen, verklaren wat se van de saecke wist ofte niet en wist.

De eerw, kerckenraet heeft geoordeelt van ja, ende is oock terstont in 't werck gestelt.

Anno 1672. Op Pinxterenmaendagh is onze gemeijnte het avontmael tot Bredevoort bedient, ter oorsake dat het Bisschoppelicke leger in aentoght was om in ons lant in te vallen. Acht dagen na Pinxteren is het leger voor Bredevoort gekomen ende na 8 dagen beleghs overgegaen, is onder anderen gecapituleert dat de kercken tusschen de Gereformeerde ende Catholijcke alternative souden gebruijckt worden; hetwelcke eenen sondagh geschiet zijnde, is ons het verdere gebruijck verboden ende zijn daerom genootsaeckt geweest eerst een half jaer onsen godtsdienst onder den blaewen hemel ende daarna noch anderhalf jaer in de schuijre van den Pol te verrichten. Ofschoon de onderholdinge der capitulatie in minnelicke termen van de vorst van Munster versoght is, heeft niet geholpen.

Ondertusschen hebben de Gereformeerde vele moeten lijden, verbiedende het dopen onser kinderen ende proclameren ende copuleren ten houwlijck; den pastor uijt het huijs geset, gelastende op sacramentsdagh {2^e donderdag na Pinksteren}

groente te strojen, hetwelcke nochtans niet is nagekomen, dewiel de Fransen ons bij onse vrije exercitie mainteneerden.

1674 in martio is de commandant ende commissaris der Fransen, nevens eenige heren, tot Aelten geweest ende geordineert dat het choor der kercke moghte afgeschoten worden voor de Catholijcken ende wij de kercke moghten houden; doch dewiel de Fransen alrede het lant begosten te ruijmen, is van de kerckenraet ende gemeijnte geoordeelt dat wij liever solange souden waghten, dan de naem te hebben dat se ons in de kercke hadden ingelaten.

Waerop oock op Pinxteren ons het gebruijck der kercke is wedergegeven, het lant ruijmende.

1675 zijn in Classe van de eerw. kerckenraet ingelevert deze gravamina:

1. Of in de kerckenrekeninge behoort gevalideert te worden het bouwen van altaren, fonten, miswijn, waskeersen ende alles wat aen haer godtsdienst dependendeert. R[espons] van neen.
2. Of niet konde uijtgewerckt worden dat de Catholijcke kerckmeesters souden moeten laten maken de kasten ende bancken der kercke die sij in stucken geslagen hebben. R.[espons] dat sijn Genade van Stijrum sulcks in de heerlickheijt van Borculo geordineert heeft ende dit bij den Officier moet versocht worden.

Gelijck oock het orgel, wegghevoert zijnde, geordineert is te restitueren, gelijk geschiet is.

1682 23 April is de Eerwaerde Kerckenraet bekent gemaect hoe dat de kercke van Wesel hadde gelieft haer leraer tot haer te roepen.

Waerop so een ontrustinge in de gantsche Gemeijnte opgeresen is dat anstonts de gantsche Gemeijnte versamelt is, eerst komende de mannen bij mij ende daerop terstont de gesamentlicke vrouwen bij mijn huijsvrouwe ende hebben met schreijen ende klagen van een geliefde Gemeijnte

so vele te wege gebragt dat ik nu, gevoelende wat het is te scheijden van een geliefde Gemeijnte, alle verbeteringe, profijt, eere ende aensien aen een sijde settende, geresolveert hebbe bij haer te blijven, te leven ende te sterven. Waerop in teken van dankbaerheijt de Gemeijnte een vereringe hebben gegeven ende schriftelick belooft, bij so verre ick aflievigh wierde ofte door ouderdom onbequaem om den dienst alleene waer te nemen ende één mijner kinderen de bequaemheijt hadde, sij denselven vóór een andere souden beroepen ende tot dien eijnde een acte van Collatie uijtwercken. 1682 8 Juni is verschenen Engele ter Sla, stuijtende de proclamatiën tusschen Hendrick te Cortbeeck ende Geesken op 't Hoge Schaer, maer de sake geëxamineert zijnde, is bevonden de stuijtinge geen fundament te hebben.

1683 Is, geciteert zijnde, Fijtjen Lichters wegens lichtveerdigheijt ernstigh gecensureert, gelijk oock Hermen Smit ende Jan Welinck

1685 8 november is nedergeleght eenige twist tusschen Berent Dorsthorst ende Hermken Lieftinck geresen over ???
woorden van Dorsthorst gesproken, welcke daerover vergevinge geboden heeft ende verklaert dat hem ??? sulcks gesproken te hebben ende ze haer niet wist te seggen als alle eer ende deucht.

1687 25 october is aenschrijvens gekomen van een collecte te doen voor de verdrevene Piemontoijsche Dalluijden, gelijk geschiet is, ter summa van 173 Carolusguldens.

1688 Is Fije ter Horst, geciteert zijnde, wegens lichtveerdigheijt gesuspendeert van 's Heeren Avontmael.

1689 Op Paschen, na voorgaende kerckenraet, weder aengenomen.

1689 den 25en september is na aenroepinge van des Heren Naem verschenen Heijle Paske, steutende de proclamatiën tusschen Evert Ariaens uijt Versevelt ende Maria te Bockel, dochter van Warner te Bockel, voorgevende dat voorschreven Maria te Bockel trouwbelofte aen haer soon gedaen hadde. Maer de saeck geëxamineert zijnde, is bevonden dat de steuijtinge ongefundeert was, dewiel de vader sulcken houwelick nooit geconsenteert hadde.

1690 22 october zijn op versoeck van haer welgeboren mevrouw van 't Walvaert de leden des kerckenraets nevens de provisoren, vergadert geweest ende van d[ominus] Pastor voorgedragen

hoe haer welgeborene versoght dat de penningen, welcke sijn welgeboren de heer van Rhaen aen den armen, volgens gegeven sententie, te betalen schuldigh is, haer welgeborene op interesse suffisant onderpant mogte gedaen worden. Is haer welgeboren versoeck, so van de kerckenraet als Provisoren toegestaen, mits tot onderpant stellende sulcken parceel uit welcken de armen alle jaer de opkomste mogen trecken, so verre als de rente sal bedragen.

1690 21 septembris is de oude schoolmeester D[ominus] Joh. Bothornius om ouderdomshalven emeritus gemaect zijnde, van den kerckenraet tot haren [tot haren] ordinaren schoolmeester beroepen Rutger Muller sonder collatie daerin volgende de maniere op welcke D[ominus] Bothornius beroepen is geweest. Copie des beroeps:

Also door hogen ouderdom onsen schoolmeester Dominus Joh. Bothornius emeritus verklaert ende voor sijne so langhduijrige getrouwe bedieninge bedanckt ende daerdoor den schooldienst bij ons tot Aelten vacant geworden is ende de plaetse wederom met een bequaem ende stichtelick persoon dient voorsien te worden; so ist dat wij ondergeschreven leden des kerckenraets, nadat wij verscheijdene schoolmeesters gesien ende gehoord hebben ende op het goede rapport van onse gecommiteerden, een bijzonder gevallen genomen hebben in de persoon van den vromen ende godtsaligen Rutger Muller, die oock almede tot Deventer de schole sijns vaders enigen tijt heeft helpen waernemen, nae aenroepinge van des Heren naem ende volgens gearresteerde kerckenorde tot onsen ordinaren schoolmeester den voorschreven Rutger Muller met eenparige stemmen hebben beroepen, gelijk wij beroepen mits desen, om de kinderen te leren lesen, schrijven, rekenen, in goede tucht ende discipline houden ende met een heijligen ende stichtelicken wandel voor te lichten; op conditie als volgt: dat ijeder kint dat lesen ende schrijven leert sal geven des weecks eenen stuiver ende die rekenen des weeks 2 stuiver. So lange de oude schoolmeester leeft uijt de kerckenmiddelen de summa van 50 Caroli-guldens ende na dode van hem het ordinare tractement van 100 gulden, welcke haer Edelmogenden den schoolmeester al voor lange jaren toegelegt hebben, doch alsdan sullen de 50 gulden uijt de kerckenmiddelen doot zijn. Item het schoolhuijs, twe stucken lants, twe hoven, voor welcke lant ende hoven (also het den armen toestendigh is) de arme kinderen, van de aelmoesen levende, om niet geleert worden. Eijndelick wort oock versproken vrijheijt van accijs ende consumptiën, wanneer de pagt onder de gemeijnte is. So is dan ons vriendelick versoeck dat U E[dele] dit wettelick beroep in de vrese des Heren gelieve aen te nemen ende met den eersten overkomen. Actum in onse kerckelicke vergaderinge tot Aelten 21 septembris 1690.

Was ondertekent:

Henr. Viti, pastor

J. Nachtegal, Jan Janknegt, J. Elvervelt, Hend. Lenckhof, ouderlingen.

Salomon te Bockel, Hendrick Bulsinck, diakenen

Folio 49 t/m 53 zijn classicale voorschriften om heersende misstanden in de kerkelijke gemeentes te bestrijden en te voorkomen.

1692 21 Martii de kerckenraet vergadert zijnde, is

1. Rapport gedaen van de visitatie
2. De acta classis voorgelesen
3. Insgelijck de middelen tot redres van de vervallen kerckelijcke tucht
4. Uijtdeijlinge aen de armen gedaen
5. Heeft de diacon Gerrit Colwagen sijn rekeninge gedaen ende is voor sijn trouwe administratie bedanckt

Den 4en April, de kerckenraet vergadert zijnde, zijn

1. De credentiën getekent { geloofsbrieven }
2. Dewiel het d[ominus] Pastori te swaer viel den dienst van so een grote gemeijnte allene waer te nemen, is voorslagh gekomen of niet nodigh en dienstigh was een tweede predicant; is eenpaerlick geoordeelt van ja ende dewiel nu ds. Henr. Viti junior alrede 2 jaren met prediken, catechiseren ende krancken besoecken den dienst hadde helpen waernemen, verklaerde de Eerwaarde kerckenraet eenpaerlick dat niet allene sijn maer oock de gantsche gemeijnte hem genegen was. Waerop geresolveert is dat van stonden aen een request aen sijn majesteijt soude gepresenteert worden, welcke oock geschiet is en van de gesamentlicke kerckenraet ondertekent, welcke request, eerst in handen der inspectoren gestelt zijnde, oock van haer ondertekent is.

Den 3en junii is weder kerckenraet geleght, wanneer

1. Uijtdeijlinge aen de ordinarise armen gedaen is
2. Rapport van de visitatie gedaen
3. Maria ter Beeck, zijnde van kintbene in het gasthuijs opgebracht, haer nu de derde reijse in hoererie verlopen hebbende, is niet alleen het gasthuijs verboden, maer oock van 's Heren avontmael gesuspendeert. {tijdelijk ontzegd}

Den 19en September de kerckenraet vergadert zijnde

1. Rapport van de visitatie gedaen
2. Uijtdeijlinge aen de armen
3. Geesken Janknechts om haer lichtveerdigheijt scherpelick bestraft ende van 't Avontmael des Heren gesuspendeert.

Den 21en November eenigh armenlaken tot kledinge uijtgedeijlt

Den 10en December uijtdeijlinge aen de ordinarise {gebruikelijke} armen gedaen

1693 27 Martii is na aenroepinge van des Heren name van de pastor bekent gemaect dewiel het was de ordinare tijt op welcke men gewoon is nieuwe ouderlingen ende diaconen te verkiesen, dat men nu daertoe soude treden en zijn uijt de genomineerde met pluraliteijt van stemmen verkoren tot ouderlingen:
 Derck Nachtegael ende Jan Arentsen
 tot diaconen:
 Steven Schaers, Jan Prins de jonge ende Jan ter Slicht
 Ende blijven tot ouderlingen gecontinueert:
 Hendrick Huijninck ende Berent Grevinck, scholte te Ahave.

Den 10en April, de kerckenraet vergadert zijnde, is:

1. rapport gedaen van de visitatie
2. De acta classis voorgelesen
3. heeft de diacon Peter Martens, diacon, sijn rekeninge gedaen ende is voor sijn trouwe administratie bedanckt, gelijk oock bedanckt zijn de afgaende ouderlingen Jan van Elvervelt ende Hendrick Lenckhof ende de afgaende diaconen Gerrit Colwagen ende Peter Martens ende Rosier Eppinck.
4. Uijtdeijlinge aen de ordinarise armen gedaen
5. Heeft Geesken Janknecht met groot berouw ende leetwesen kerckenboete gedaen ende is nae ernstige vermaninge ende waerschouwinge weder tot des Heren avontmael toegelaten.

Den 8en Maij is weder kerckenraet gelegh ende bekent gemaect hoe dat sijn Majesteijt gelieft hadde op het request des Eerwaerden kerckenraets aen ds. Henricus Viti junior een acte van collatie{aanstellingsakte} als een tweede predicant te verlenen ende dat nu nodigh was behoerlick tractement van het Edele Quartier te versoecken ende om sulcks uijt te wercken de Eerwaerde Classis belieft heeft daertoe de heren inspectoren te authoriseren{volmacht te verlenen}, welcke tot eijnde vereijst is een attestatie{verklaring} des kerckenraets, als dat de Gemeijnte so groot was omtrent van 1200 ledematen, dat haer leraer door ouderdom en vele swackheden niet langer allene so swaeren dienst konde doen ende een tweede predicant gantsch nodigh was dat haer genetheijt geheel was voor ds. Henr. Viti junior ende dat sijn Majesteijt op haer versoeck oock alrede op sijn persoon een acte van collatie verleent hadde, welcke attestatie oock terstont gegeven is met ondertekeninge van de tegenwoordige ende oude kerckenraet.

1693 Acta Consistorii Altensis

Den 20en augustus ben ick als de predikant in de kercke tot Aelten des voordemiddaeghs van mijn vader bevestight ende des nademiddaeghs, als ick mijn inleijdinge gedaen hadde, heeft de eerwaarde kerckenraat gesamentlijck mij met alle blijtschap ontfangen ende den rijcken zegen des Heren toegewenst.

1694. Den 10en Aprilis 1694 is den kerckenraat vergadert ende naer aanroepinge van des Heren Heiligen naam is de credentie getekent ende Derck Naghtegal als ouderlingh mede gecommitteert nae het Classis van Zutphen.

Den 20en Aprilis is wederom den kerckenraat geleght ende voorts

1. Rapport gedaen van het gepasseerde int Classis
2. de uijtdeelinghe aan de armen gedaen
3. Stephen Schaers sijn rekeninge afgedaan ende voor sijne trouwe administratie bedanckt.

Den 6en junij sijn de heren Inspectoren aangekomen om te visiteren ende, den kerckenraat vergadert sijnde, is naar aanroepinge van des Heren Heiligen naam a pastori loci van ds. Hoppenbrouwer Past[or] Zutph[en] et p[ro] t[empore] Insp[ector], eerst vernomen na den kerckendienst of die wel in alle delen wierde waargenomen, ofte des sondaeghs oock twemaal wierde gepredickt ende gecatechizeert. de sacramenten bedient, ofte oock wel voor 't Avontmaal de gemeijnte, so binnen als buijten, wierde gevisiteert, krancken besoght etc. En hebben diesaangaande als wel bevonden ende sijn also met danckseggingen tot Godt gescheijden.

Op Sint Jan is den kerckenraat wederom geleght ende voorts

1. isser Rapport gedaen van de visitatie
2. de uijtdeijlinge der armenmiddelen gedaen
3. de acta Classis ende insgelijcks de middelen tot Redres{herziening} van de vervallene discipline ende kerkelijcke tucht voorgelesen.

Op Mich[aelis] 1. Rapport gedaen van de visitatie
 2. De uijtdeijlinge aan de armen gedaen

Den 24en Martij is naer aanroepinge van des Heren H[eijligen] naam van den Pastor loci bekent gemaakt, deweyle het nu was die ordinaire tijd om nieuwe ouderlingen ende diaconen te verkiesen, so sijn uijt de genomineerde met meerderheijt van stemmen verkoren:

Peter Huijninck

Derck van Coeverden. ende tot Diaconen:

Jan Martens

Jan Evers de jonge

Herman Haertman. ende blijven tot ouderlingen

nogh gecontinueert Derck Naghtegall ende Jan Arentsen.

De 1en Aprilis heeft Jan Prins sijn rekeninge afgedaan ende de afgaande ouderlingen Berent Grevinck, Scholte te Ahave, ende Hendrick Huijninck ende den afgaanden diacon voor hare trouwe Administratie bedanckt.

1695. Den 1en Aprilis is den kerckenraat vergadert ende naar aanroeping van des Heren H[eijligen] Naam is den credentiaal[geloofsbrief] getekent en Jan Arentsen als ouderlingh mede gecommiteert naar 't Classis van Zutphen.

Den 30en Maij sijn de Heren Inspectoren aangekomen om te visiteren ende daarop terstont, den kerckenraat vergadert sijnde, is bij absentie van den Pastor loci het gebed gedaan van ds. Van der Meer, Past[or] Zutph[en] et p[ro] t[empore] Inspector ende is gevraeght ofte den kerckendienst in alle delen wel wierde waergenomen, gepredickt, gecatechizeert, gevisiteert, krancken besoght ende so voort, ende diesaangaande hebben alles in goeden staat gevonden ende met dancksegginge tot Godt gescheijden.

Den 2en Octobris is naar gedane predicatie voor ons erschenen Mathias op den Horst klagelijck te kennen gevende hoe dat de wed[uwe] van wijlen Anthoni Jankneght tegens hem een quade Attestatie gegeven hadde, waarop wij haer terstont door onsen Custos voor ons hebben laten verschijnen ende voorgehouden of sulx waar was; ten dien eijnde heeft Mathias op den Horst haar die voorschrevene Attestatie neffens een afrekening van haren man zalig[er] met de wed[uwe] Nellekes vertoont ende voorgehouden den inhoud derselver nam. Attestatie, te weten dat sij wel wiste dat onder dese afrekening e[en] Obligatie van 100 gulden begrepen was. Waarop sij antwoorde dat se alleen maar geattesteert hadde dat dat afrekenende briefjen wel de eijgen hant waar van haar man zaliger, maar ge[en]sins dat die obligatie ad 100 gulden daar onder begrepen was; dese dingen hebben de aangehoort, hebben wij het kerckelijcke daarentrent gedaan ende vorders overgewesen na den Politiquen Righter.

Den 6en Octobris, den kerckenraat vergadert sijnde, is Matthias op den Horst wederom ingestaan, seer gediensstigh versoekende dat hem copie moght gegeven worden van 't gepasseerde, hetwelke de kerckenraat hem in't eerste eenigermaten weijgerde, dogh daarna op het langh aanhouden eijndelijk gegeven. Stijne Grotinck, tevoren van het Avontmaal des Heren om hare lichtveerdigheijtwille gesuspendeert sijnde, heeft met groot berouw ende leetwesen kerckboete gedaan ende is naer ernstige vermaninge ende waarschouwinge weder tot des Heren Avontmaal toegelaten.

1696 Den 8en Aprilis

1. Rapport gedaan van de visitatie
2. de acta Classis voorgelesen
3. de uijtdelinge der armen gedaan
4. heeft den Diacon Jan Martens sijn rekeninge gedaan ende also Jan Evers de jonge sijnen successor uijt het Carspel vertreckt, heeft Jan Martens op 't versoek van den kerckenraat den ontfanck van dit jaer wederom aangenomen.

1696 Den 25en Julij sijn de Heren Inspectoren aangekomen om te visiteren ende, den kerckenraat t'samen geroepen sijnde, is na de aanroepinge van des Heren H[eiligen] naam à pastore loci, van ds. Van der Meer, past[or] Zutph[en] et p[ro] t[empore] Cl[assis] Insp[ector], eerst vernomen na den kerkendienst of die wel in alle sijne delen wierde waargenomen ende hebben diesaangaande alles wel bevonden ende sijn also wederom in alle vrientschap met danksegginge tot Godt gescheijden.

Den 23en septembris is den kerckenraat geleght ende

1. Rapport van de visitatien so buijten als binnen.
2. den Armenpost geopent ende uijtdelinge gedaan aan de ordinare armen.
3. Een persoon van wegen hare lightveerdigheijt van de tafel des Heren gesuspendeert{afgehouden}.

Den 23en novembris is wederom den kerckenraat geleght en is voorgelesen een placaat aangaande de schendinge van den dagh des Heren.

voorgelesen de middelen tot redres{herstel} van de vervallene discipline ende kerkelijcke tught.

den Armen laakens uijt gedeelt.

1697 Den 14en Martij is voor ons verschenen Pijper ende sijn huijsvrouwe, klaeghlijck te kennen gevende hoe dat de huijsvrouwe van Jan Martens haar tot verscheijden reisen toe uijt de bancke hadde uijtgestoten, in welke banck sij tot twe sitplaatsen bereghtright was uijt kraght hares huijses. tegenwoordigh bewoont van Jan Navis. Waarop Jan Martens ende sijn huijsvrouwe, voor ons geciteert sijnde, tot antwoort gaven dat die banck in de jaren 72 en 73 was geruïneert ende sij, alleen die banck bekostight hebbende, oordeelden dat die banck nu tot haar eijgendom was vervallen. Edogh de kerckenraath verstaat dat, den Pijper sijn reght niet kunnende verliesen, sij de twe sitplaatsen wederom soude innemen, dogh met dat bedinck dat Pijper de kosten, tevooren gedaan, mede moeste dragen.

Den 20en Martij sijn wij naar aanroepinge van des Heren Heijligen Name getreden tot de verkiesinge van nieuwe ouderlingen ende diaconen ende sijn inplaats van Derck Naghtegal ende Jan Arentsen, gewesene ouderlingen, met meerderheijt van stemmen verkoren Willem Doorninck en Jan ten Hietbrinck tot ouderlingen. En inplaats van de gewesene diaconen, namentlijck Jan Martens, Jan Evers de jonge ende Harman Haartman, met meerderheijt van stemmen verkoren Willem Arentsen, Berent Vijracker ende Heijne te Roele ende sijn oock den 3en Aprilis in haren dienst bevestight.

Den 30en Martij is den ouden ende den nieuwen kerckenraat vergadert, voor welke Jan Martens sijn rekeninge van ontvangh ende uijtgabe gedaan heeft ende is meteenen hem ende den ouden kerckenraat voor hare trouwe administratie bedanckt. 2. so is den Armenpost geopent ende uijtdeijlinge gedaan aan de ordinare Armen. 3. de acta Classis voorgelesen.

1697 Den 11en Aprilis, den E[erwaarden] kerckenraat vergadert sijnde, is de Credentiaal{geloofsbrief} getekent en Derck van Coeverden als ouderlinck mede gecommiteert na het Classis van Zutphen.

Den 9en Junij sijn de Heren Inspectoren aangekomen om te visiteren en daarop terstont, den kerckenraat vergadert sijnde, is bij absentie van den Pastor loci het gebed gedaan van de heer Bekker, pastor Zutphen et pro tempore inspector, ende is gevraagd of den kerkendienst in al sijn deelen wierde waargenomen, twemaal gepredijkt, gecatechizeert, gevisiteert, kranken besogt etc. Is wijders gevraaght na de staat van de schole en hebben in 't eene en in 't andere alles wel bevonden en sijn also met danksegginge tot Godt gescheijden.

Den 20en dito is den kerckenraat gelegd ende

1. Rapport gedaan van de visitatie so binnen als buijten.
2. Den Armenpost geopent en uijtdelinge gedaan aan de ordinaire Armen.

Den 24en Julij is op versoek van Berent Gussenklo den kerckenraat gelegd over een seker verschil die sij, nam[entlijk] Gussenklo, Free[r]s ende Loman hadden over hare banck in de kerk. De gehele saak is den Eerwaarden kerckenraat also toegescheenen dat se in sommige dingen overeenkomen ende in sommige dingen verschillen; daar sij in overeenkomen is dit: sij staan gesamentlijk toe dat elk van haar plaats in de bank heeft. Dog hierin verschillen sij, nam[entlijk]: of Gussenklo het voorste eijnde van de bank alleen mag besitten, dan of sij niet alle sonder onderscheijt door malkanderen mochten sitten? Het eerste, nam[entlijk] het voorste deel van de bank, soekt Gussenklo te verweren ende brengt ten voorschijn dese navolgende getuijgen:

1. Aaltjen Bulsink segt ende betuijgt dat Gussenklo het voorste eijnd van de bank so lang als haar gedenkt beseten heeft.
2. Willemken Boumeijsters getuijgt dat Gussenklo altijd de voorste sijde van de bank gebruikt heeft.
3. Hendersken Bunink betuijgt dat se alouts gesien heeft dat Gussenklo het voorste eijnde in gehadt heeft sonder enig dispuijt.
4. Schurink betuijgt insgelijks dat Gussenklo altijd sonder veranderinge het voorste eijnde van de bank beseten heeft, dog Freers ende Bunink het aghterste eijnde sonder onderscheijt.
5. Dersken Bulsink betuijgt mede het bovengemelte.

Tegenpartije:

Willem ende Dersken Freers, nevens Geurt Lomans soeken het tweede te beweren namentlijk: dat altijd sonder onderscheijt door malkanderen geseten hebben en dat Gussenklo sowel voor Freers, als Freers voor Gussenklo, heeft opgeschickt,

dog dat Gussenklo het opschikken twemaal geweijsert heeft, eens in 't jaar 1694 en de nu voor Paaschen en soeken dit te bewiisen met dese getuijgen:

1. Gerrit Colwaren, in de 70 jaren out sijnde, getuijgt dat hij altijd gesien heeft dat Geurt te Gussinklo het zuijt-eijnde van de bank sowel als het noort-eijnde beseten heeft.
2. Lubbe ter Stroet en
3. Enneken op den Herink getuijgen beide hetselfde, dog dit verschil eijndelijk bijgeleght sijnde, is selfs van partijen vastgesteld dat de vrouw van Gussenklo het voorste einde van de bank sal besitten, edog met dat beding dat se hare moeijen Free[r]s en Lomans plaats sal gunnen dat deselve konnen voorbijreden.

Den 26en septembris is den kerkenraat geleght en voor[ts]

1. Rapport gedaan van de visitatie.
 2. Den Armenpost geopent.
 3. De boven gemelte persoon met berouw en leetwesen kerkenboete gedaan hebbende, is naar ernstige vermaninge ende waarschouwinge wederom tot des Heren Avontmaal toegelaten.
- Den 1en novembris is den kerkenraat geleght en met dr. David van Sontsvelt, statholder, geaccordeert dat sijn Edele voor de pretensie, so de armen van Aalten ter halvescheijt met die van Bredev[oort] in het goet Kampe hebben, tegens aanstaande vastelavont de somma van hondert dertig, ofte so het goet bij onderzoekinge dragen konde 140 gulden, aan den tijdelijken provisoir betalen soude {in de marge:} welke 140 gulden op den gestipuleerden tijd betaald sijn, waarop hem schriftelijk transport gedaan is.

Den 8en novembris is voor [ons] 1. voorgelesen een placaat van de vervallene kerkelijke discipline. 2. De armen lakens uijtgedeiijt.

Den 20en decembris is den kerkenraat wederom geleght, den armen post geopent ende rapport gedaan van de visitatie.

1698. Den ... januari is op het versoeck van Berent Virakker den kerkenraat geleght over een verschil van de bank in die kerke die hij had met sijn swager Jan Nagtegal en dat verschil ten overstaan van den heer drost Lintelo geëxamineert sijnde, is aan Jan Nagtegal belast sijn suster, de vrouw van Virakker, onverhindert in hare plaats te laten sitten.

Den 13en februari is wederom op versoeck van Berent Virakker den kerkenraat geleght ende heeft ons klaaglijk te kennen gegeven hoe dat sijn E. huijsvrouw tegens alle orders uijt de voorn[oemde] banke was uijtgeweert.

Den 17en aprilis is den kerkenraat geleght en voor[ts]

1. Rapport gedaan van de visitatie, so binnen als buijten.
2. Den armenpost geopent, uitdelinge gedaan aan de ordinaire armen

1698. 3. heeft Willem Arensen, diacon, sijn rekeninge gedaan van ontfang ende uitgave en is voor sijn trouwe administratie bedankt. 4. Berent Virakker den ontfang wederom overgelegd. Den 1en maj is den kerkenraat gelegd, den credensbrief getekent ende Willem Doornink als ouderling gecommiteert na het Zutphense ordinaire classis.

Den 8en julij is voor ons wederom verschenen Berent Virakker, versoekende dat sijn E. attestatie mogte vergunt worden van 't gene den kerkenraats van die voorn[oemde] bank in de kerke wist en dat sijn E. hujsvrouw gedurende desen twist uijt de banke was uijtgeweert, welke attestatie sijn E. niet is verweigert geworden, maar geerne medegedeelt. Sij luijt van woorde tot woorde als volgt: Wij onders[chreven] leden des kerkenraats tot Aelten betuijgen ende verklaren mits desen dat de hujsvrouw van Berent Virakker ten tijde van hare wijlen vader ende na dode van dien de bank in de kerke, over welke nu getwist wort, onverhindert beseten heeft, edog gedurende desen twist verscheijden reijsen uijt deselve geweert, waardoor niet weijnig tumulten ende ergernissen in de kerke ontstaan sijn. Actum in onse kerkelijke vergadering den 8en julij 1698.

Den 10en julij sijn op zondag de heren inspectoren aangekomen en, naar gedane predicatie van den pastor loci, den kerkenraat gelegd en is van ds. Bekker, past[or] Zutp[hen] et p[ro] t[empore] inspector, gevraagd na den staat van kerke en schole ende, alles in debita forma bevonden sijnde, weder naar hartelijke danksegginge tot God in vrede ende liefde wederom gescheijden.

Den 19en septembris is den kerkenraat gelegd en

1. Rapport gedaan van de visitatie.
2. Armenpost geopent.
3. Uijtdelinge gedaan aan de ordinare armen.

Den 19en novembris is den kerkenraat wederom vergadert en besig geweest als boven.

Den 15en februari, sijnde dank- vast- ende bededag, is de gemeijnte volgens het bevel van haer hoogmog[ende] h[eeren] stat[en] der vereenigde Nederl[anden] tot werken van liefde ende bermhertigheid bewogen voor de arme vlugtelingen in Piemont en daartoe van den pastor loci tot een tent uijtverkoren Act. 11, 29, 30, ende is daarop den volgenden dag van den kerkenraat een collecte gedaan ende ontvangen, so binnen als buijten, de somma van 166 – 8.

Den 13en martij is den kerkenraat gelegd en naar aanroeping van des Heren H[eijligen] naam, sijn wij getreden tot de verkiesinge van nieuwe ouderlingen ende diaconen

1699. En sijn inplaats van Peter Huijnink ende Derk van Coevorden, gewesene ouderlingen, met meerderheid van stemmen verkoren Henric Huijnink ende Reijnder van Coevorden tot ouderlingen. Ende inplaats van de gewesene diaconen, nam[elijk] Willem Arentsen, Berent Virakker, Heijne te Roele, met meerderheid van stemmen verkoren Gerrit Arentsen, Berent ten Hietbrink ende Gerrit te Lindert ende sijn ook des saterdaigs voor Paaschen volgens oude gewoonte, na gedane proev-predicatie in haren dienst bevestigt.

Den 5en Aprilis is den ouden en nieuwen kerkenraad gelegd voor welke Berent Virakker sijn armenrekening van ontvang ende uijtgabe gedaan heeft en is hem, nevens de afgaande ouderlingen ende diaconen, voor haar moeijte ende trouwe bediening bedankt. Daarenboven, den armenpost geopent seijnde, voorgelesen de middelen strekkende tot redres van de vervallenene kerkelijke discipline; is met eenparige stemmen besloten de bediening van des Heren H[eilig] Avontmaal inplaats van S[int] Jan op Pinxteren te setten om verscheijden redenen.

Den 15en aprilis is den kerkenraad gelegd, de credensbriev getekent en Jan ten Hietbrink als ouderlink gecommitteerd na het Zutphense ordinaire classis.

Den 8en julij sijn de heren inspectoren om hare gewoonlijke visitatiën te doen alhier aangekomen. Den kerkenraad samengeroepen sijnde, is na aanroepinge van des Heren heiligen naam à pastore loci, van ds. Lomeijer, pastor Zutphen et pro tempore inspector classis Zutphen, eerst vernomen na den kerkdienst en daarna na de school ende alles wel gevonden; sijn in alle vriendschap met danksegginge tot God gescheijden.

Den 18en septembris is den kerkenraad gelegd ende voor

1. Rapport gedaan van de visitatie.
2. Den armenpost geopent.
3. Bovengemelte Hendersken Wevers, tevoren van 't Avontmaal des Heeren om hare ligtveerdigheijdt wille gesuspendeert sijnde, heeft met groot berouw ende leetwesen kerkboete gedaan ende is na een ernstige vermaninge ende waarschouwing wederom tot des Heeren Heilig Avontmaal toegelaten.

Den 4en decembris de armen lakens uijtgedeijlt.

Den 18en decembris is den kerkenraad gelegd

voor 1. Den armenpost geopend.

2. Uijtdeeling aan de ordinare armen gedaan.

1700. Den 22en aprilis is tussen Willem Egelink en Gerhardus Schrader een twist bijgelegt, de armenrekening van Garrit Arentsen nagesien, den armenpost geopend. De middelen strekkende tot redres van de vervallene discipline voorgelesen ende rapport van de visitatiën gedaan. Hendrik Poppink wegen ongebondenheid des levens ende ergernis gegeven, van des Heren Heilig Avontmaal tevooren gesuspendeerd sijnde, nu wederom kerkenboete gedaan hebben[de], wederom als een lid van Gods kerke aangenomen.

Den 7en decembris de armenlakens uijtgedeijld.

Den 14en dito den armenpost geopend, uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan, alsmede rapport der visitatie gedaan.

Den 29en dito is op het versoek van de huijsvrouw van Jan ten Hietbrink, van Stroerter en van Fokkers den kerkenraad gelegd over seker verschil die sij hadden met Bullens en den Grevenbrink over seker banke in de kerke; de partijen wederzijts afgehoord hebbende, heeft de eerwaarde vergaderinge het eijndelijk daartoe gebragt dat de laatste partije eene sitplaats in desselvs banke mogte vergund worden. Waarop de eerwaarde vergaderinge na gelukwensinge aan beide partijen over het bijgelegte verschil in vrede en liefde is gescheijden.

1701. Den 10en Martij is naar aanroepinge van des Heeren Heiligen naam van den pastor loci bekend gemaakt, dewijle het nu was die ordinaire tijd om nieuwe ouderlingen ende diaconen te verkiesen, so is derhalven een nominatie gemaakt ende uijt deselve met meerderheid van stemmen verkoren:

Berent Virakker als ouderling

Stephen Schaars als ouderling

Gerrit Evers als diacon

Jan Cappers als diacon

Hendrik Rensink als diacon

En blijven als ouderlingen nog continueren:

Hendrik Hunink

Reijnder van Coeverden

Den 22en Martij heeft Berent Hietbrink als diacon sijn rekening van de Armen afgedaan ende de afgaande, so ouderlingen als diaconen, te weten:

Jan ten Hietbrink als ouderling

Willem Doornink als ouderling

Gerrit Arentsen als diacon

Berent ten Hietbrink als diacon

Gerrit te Linderd als diacon

voor hare trouwe bedieninge hartelijk bedankt.

1701. Denselfden dito rapport gedaan van de visitatie, den armenpost geopent, en eijndelijk voorgelesen de acta classis als ook (als ook) de middelen strekkende tot redres van de vervallene kerkelijke discipline.

Den 26en Martij, sijnde saterdag voor Paschen, is de nieuwe kerkenraad volgens oude gewoonte, na gedane proefpredicatie, in haren dienst bevestigd.

Den 9en Julij zijn de heren inspectoren aangekomen om te visiteren.

Den kerkenraad dan vergaderd sijnde, is na aanroepinge van des Heeren heiligen naam van den pastor loci, van Ds. Hoppenbrouwer, v[erbi] d[ivini] m[inister] tot Zutphen et classis p[ro] t[empore] inspector, eerst vernomen na den kerkendienst of die wel in alle hare delen wierde waargenomen etc. en hebben dies aangaande alles wel bevonden en zijn also met danksegginge tot God gescheijden.

Den 20en septembris is den kerkenraad gelegd:

1. om rapport te doen van de visitatie, so binnen als buijten
2. den armenpost geopent en uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan
3. voorgelesen de middelen strekkende tot redres van de vervallene kerkelijke discipline

Den 11en novembris de armen lakens uijtgedeeld en niets naders voorgevallen.

Den 19en decembris is den kerkenraad gelegd om den armenpost te openen en rapport der visitatie gedaan.

1702 Den 23en Aprilis is den kerkenraad gelegd, den credensbriev getekend en Berent Virakker als ouderling gecommitteerd na het Zutphense classis.

Den 22^{en} Julij zijn de heeren inspectoren ds. Vonk, v[erbi] d[ivini] m[inister] tot Zutphen, ds. Wagtendorp, v.d.m. tot Deutinchem en ds. Visser, v.d.m. tot Hummelo, alhier aangekomen om haar gewone visitatie te verrigten en op haar versoek den kerkenraad gelegd, van pastor loci 't gebed gedaan, van ds. Vonk, naar een hartelijke zegenwens over onse vergad[eringe], na den kerk- en schooldienst vernomen, alsmede na kerk- en armenrekening en alles in debita forma gevonden hebbende, zijn in alle vriendschap met een danksegginge tot God almagtig gescheijden.

Den 18en decembris is den kerkenraad gelegd:

Den armenpost geopent en de uijtdelinge, so in gelt als laaken, gedaan aan de ordinaire armen en is wijders niet voorgevallen.

Den 24en Martij is den kerkenraat gelegd ende naar aanroepinge van des Heeren H. Naam sijn wij getreden tot de verkiepinge van nieuwe ouderlingen en diaconen. En sijn in plaats van de afgaande, als Hendrik Huijnink en Reijner van Coeverden, met meerderheid van stemmen verkoren Geert Colwagen en Jan Prins de jonge tot ouderlingen. En in plaats van de gewesene diaconen, nam[elijk] Gerrit Evers, Jan Cappers en Hendrik Rensink, met meerderheid van stemmen verkoren Roelof ten Dam, Herman Evers en Hendrik Nonhof als diaconen, dewelke so ouderlingen als diaconen des saterdaags voor Paaschen volgens oude gewoonte, na gedane Proev-predicatie, in haren dienst bevestigt.

Den 2en Aprilis is den ouden en nieuwen kerkenraat gelegd, voor welke Jan Cappers sijn armenrekening van ontvang en uijtgabe gedaan heeft en is nevens de de afgaande ouderlingen en diaconen voor hare moeijte en trouwe bediening hartelijk bedankt; hierneffens is den armenpost wederom geopent, uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan en eijndelijk voorgelesen de middelen strekkende tot redres van de vervallene kerkelijke disciplijne.

Den 21en Julij sijn de heren inspectoren om te visiteren aangekomen en op haar versoek den kerkenraat t'saam geroepen sijnde en van ds Vonk, v.d.m. tot Zutphen en ds Petrus Monhemius, v.d.m. tot Ligtenvoorde, classis p.t. inspectores, eerst vernomen na den kerkendienst, of die wel in al sijn delen wierd waargenomen en diesaangaande alles met genoegen bevonden hebbende, sijn in alle vriendschap met hartelijke danksegginge tot God gescheijden.

Den 24en Aug[ustus] is den kerkenraat na gewoonte gelegd.

Den armenpost geopend, de uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan, twe personen te weten de persoon van Klein Bulsink en de dochter van Deunk uijt het amt van Boekhold, wegens vleeslijke gemeenschap samen gehouden, van de tafel des Heren gesuspendeerd etc. etc.

Den 8en decemb[er] is den kerkenraat gelegd, den armenpost geopent, uijtdelinge, so van geld als kledingen, aan de ordinaire armen gedaan.

1704 Den 30en Aprilis is na agtermiddags-predicatie den kerkenraad gelegd, den credensbrief getekend en Geerd Colwagen als ouderling na de Classis gecommiteerd.

Den 10en Maij is op versoek van Jan Heersink, jongeman uijt Varssevelt, den kerkenraad gelegd en voorgedragen hoe dat hij, te weten Jan Heersing sich hadde ingelaten met Mette Freers, wed[uwe] te Kortbeek, ook soverre dat hij haar troubeloften gedaan hadde en nu in ervaringe was gekomen dat voorseijde Mette te Kortbeek sig met een ander persoon, te weten N. Buunk, versproken en daar proclamatie ontvangen hadde. Versoekende dat de vordere proclamatiën mogten ingehouden worden. De E. kerkenraad, dit versoek hebbende aangehoord, alsmede de verandwoordinge van die voornoemde Mette en geletted op al 'tgene gelet moest worden, heeft goed gevonden de proclamatiën op sulken blooten versoek niet in te houden, maar de stuijtinge van het wel-Ed. Hof af te wagten.

1705 Den 25en Martij is den kerkenraad gelegd en naar aanroepinge van des Heren H. Naam sijn wij getreden tot de beroepinge van nieuwe ouderlingen en diaconen en sijn in plaats van Stephen Schaar en Berent Virakker, die beijde door de tijtelijke doot uijt het midden van ons waren weggerukt, met meerderheijd van stemmen uijtverkoren Peter Martens en Willem Janknegt tot ouderlingen en Hillebrand Droppers, Abraham van Isendoorn en Berent Luijten tot diaconen en sijn des saterdags voor Paschen, na gedane proev-predicatie, volgens gewoonte in haren dienst bevestigt.

Den 7en Aprilis is den ouden en den nieuwe[n] kerkenraad gelegd, voor welke Herman Evers sijne armenrekening van ontvang en uijtgabe gedaan heeft en is neffens de afgaande ouderlingen en diaconen voor hare trouwe bedieninge bedankt en

1 Rapport gedaan van de visitatie.

2 Den armenpost geopent.

1705 Den 25en Julij sijn de Heren Inspectoren aangekomen om de kerkenvisitatie te doen, waarop den kerkenraad vergaderd sijnde, is naar aanroeping van des Heeren Heiligen naam van den pastor loci van ds. Bekker, v(erbi) d(ivini) m(inister) tot Zutphen en classis p(ro) tempore) inspector, eerst vernomen na den kerkendienst of die wel in alle haare delen wierde waargenomen etc. en hebben dies aangaande alles welbevonden. Daarna na de school. Bij die gelegenheid heeft den schoolmeester Rutger Muller geklaagt over de bijschool, gehouden van de wed(uwe) Piepers, welke saak den kerkenraad aanbevolen sijnde, sijn in alle vriendschap na danksegginge tot God gescheijden.

1706 Den 29en Martij is een verschil geëffent tussen Bruijnink sijn suster en Reijnder Lamerts tot veel genoeg en wederom tot de gemeenschap van 's Heren Heilig Avontmaal geadmitteerd. Den 9en Aprilis 1707 is den kerkenraad t'samen geroepen en des Heeren Heiligen naam aangeropen hebbende, sijn wij getreden tot de verkiesinge van nieuwe ouderlingen en diaconen en sijn inplaats van de afgaande ouderlingen, als Gerrit Colwagen en Jan Prins, met meerderheid van stemmen uijtverkoren Berent ten Hietbrink, Gerrit Evers en tot diaconen verkoren inplaats van de afgaande, als Hillebrand Droppers, Abraham van Isendoorn en Berent Luijten, ik segge tot nieuwe diaconen verkoren de voogt Thomas van Elverveld, Jan Gerwijns en Jan Huijnink en sijn des saterdaags voor Paschen, na gedane proev-predicatie, volgens gewoonte in haren dienst bevestigd.

Den 20en Aprilis is den ouden en nieuwen kerkenraad gelegd voor welke de afgaande diaconen hare armenrekening, so van ontfang als uijtgabe, gedaan hebben en sijn neffens de afgaande ouderlingen hartgrondig voor haare trouwe administratie van den pastor loci uijt name van den kerkenraad bedankt.

1707 Den 12en septembris sijn alhier de heren inspectoren verschenen, te weten ds. Hoppenbrouwer v.d.m. tot Zutphen, ds. Schoomaker v.d.m. tot Almen, ds. Leo à Coolwijk v.d.m. tot Neede, om hare visitatie te doen, waarop den kerkenraad vergaderd sijnde, is naar aanroepinge van des Heeren Heijligen naam van pastor loci, van ds. Hoppenbrouwer vernomen na den toestand van kerke en schole en in 't ene en in 't andere alles welbevonden hebbende, sijn in alle vriendschap met danksegginge tot God gescheijden.

Den 19en septembris is den kerkenraad gelegd:

1. om rapport te doen van de visitatie voor 't Avontmaal, so binnen als buijten.
2. om Aeltjen ..., dogter van Schiggele, wegens ligtvaardigheijd van de tafel des Heeren te suspenderen.
3. Den armenpost te openen.

1709. Den 13en Martij is den kerkenraad gelegd om een verkiezinge te doen van nieuwe ouderlingen en diaconen en sijn in de plaats van de afgaande ouderlingen, als Peter Martens, Willem Janknegt, met me(er)derheijd van stemmen verkoren Jan Evers de jonge ende Jan Cappers. Tot diaconen sijn verkoren inplaats van de afgaande, als Thomas van Elverveld, Jan Gerwijns, Jan Huijnink, tot nieuwe Jan Ceunink de oude, Derk Prins en Henric Kempink en sijn op gewoonte des saterdaags voor Paschen in haren dienst bevestigd.

Den 26en dito is den ouden en nieuwen kerkenraad gelegd, voor welke Jan Martens sijn rekeninge gedaan heeft en is neffens de afgaande ouderlingen en diaconen voor hare trouwe administratie bedankt en is verder den armenpost geopent en rapport der visitatie gedaan.

1709. In Julij sijn alhier de heren inspectoren aangekomen, te weten ds. Theod. Bekker, v.d.m. tot Zutphen, ds. Conradus van Hasseld v.d.m. tot Groenlo en Hermannus Franken v.d.m. tot Zelle, om hare visitatie te doen, waarop den kerkenraad vergaderd sijnde, is door aanroepinge van des Heeren Heijligen naam van pastor loci, door de eerw(aarde) heer Bekker vernomen na den toestand van kerk en schole en alles wel bevonden hebbende sijn in alle liefde en vriendschap gescheijden.

de 17en Aprilis is den kerkenraad gelegd

1. Om rapport te doen van de visitatie voor het heijlig avondmaal.
2. De armenrekeninge volgens gewoonte nagesien.
3. Den armenpost geopend en uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan.

1711. Den 3en Martij heeft Willem Wisselink en Elisabeth Prins, wonagtig tot Boekholt, uijt onse Diaconie opgenomen de somma van vijftig daalder Hollands om deselve te verrenten en daartoe tot onderpand gesteld haar sestiende part van het erve en goed Kempink in de boerschap Heurne in Aelten gelegen.

In de marge: NB. den 6en Martij 1714 is dese obligatie neffens de rente betaeld aan den diacon Henric ten Hietbrink.

Den 1en Maij 1714 heeft den diacon Henric ten Hietbrink dese obligatie van Derk Prins afgelegd, wederom aangenomen om die te verrenten gelijk uijt dese bijliggende obligatie blijkt. vide infra.

Den 1en Maij 1718 is dese obligatie neffens de intresse aan den diacon Willem ten Dam betaald.

1713. Den 29en Martij is den kerkenraad gelegd en is men na aanroepinge van des Heeren H. naam getreden tot een beroepinge van een nieuwen kerkenraad en sijn inplaats van de afgaande ouderlingen, als namentlijck Jan Evers de jonge, Jan Cappers, en diaconen, als nam[entlijck] Roelof Arentsen, Berent Arentsen, Gerrit Thijs tot nieuwe ouderlingen verkoren als nam[entlijck] Roelof ten Dam, Herman Evers, en tot diaconen Henric ten Hietbrink, Roelof Arentsen de jonge, en Berent te Gussenklo, en sijn na gedane proev-predikatie dan saterdags-avond voor Paschen bevestigd.

Den 10en Aprilis is den ouden en nieuwen kerkenraad gelegd, de armenrekeninge nagesien en sijn de afgaande diaconen, gelijk ook de ouderlingen voor haar trouwe bedieninge à pastor loci uijt name des kerkenraads hartgrondig bedankt en de aankomende ouderlingen en diaconen verwilkomt.

Den 14en is Willeemke Stroet wegens een onegt kind, tevooren gesuspendeerd, met bekentnis van haar misdaat en belofte van beterschap wederom toegelaten.

In de marge: NB. vide supra.

Den 1en Maij heeft Henric ten Hietbrink en Elsken Martens uijt onse diaconie opgenomen de somma van vijf en seventig gulden omdeselve te verrenten en daarvan dese inliggende obligatie gegeven.

Den 3en Aprilis 1715 is den kerkenraad gelegd en naar aanroepinge des Heeren H. naam getreden tot de beroepinge van een nieuwen kerkenraad en sijn inplaats van de afgaande ouderlingen namentlijk Willem Arentsen, Jan Martens, verkoren Jan Gerwijns tot ouderling, Abraham van Isendoorn als ouderling.

Inplaats van de afgaande diaconen namentlijk Roelof Arentsen, Henric ten Hietbrink, Berent Gussenkloo, verkoren Jan Bak als diacon, Henric Arentsen als diacon, Berent Vervelde als diacon, welke naar gedane proev-predikatie den saterdaag voor Paschen in hare diensten sijn bevestigd.

Den 15en Aprilis is den ouden en nieuwen kerkenraad gelegd, de armenrekening nagesien, uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan en sijn de afgaande, so ouderlingen als diaconen, voor haar trouwe bedieninge, elk in 't bijzonder, uijt name de kerkenraads à pastore loci hartelijk bedankt en de nieuwverkorene verwilkomt.

Den 26en Julij 1715 zijn de heeren inspectoren, te weten ds. Theod. Bekker, v.d.m. tot Zutphen, ds. Otto de Roij, v.d.m. tot Lochem en Henricus Viti, v.d.m. alhier in Aelten en op haar versoeck den kerkenraad gelegd om hunne gewone kerkelijke visitatie te doen.

Nadat door pastor loci de vergaderinge was geformeerd, zijn voorseijde heren binnen gestaan en na den toestand van kerke, school etc. vernomen en alles wel bevonden hebbende, zijn in alle vriendschap en lievede met een danksegginge tot God gescheijden.

Den 18en octobris is den kerkenraad gelegd ende den armenpost geopend, ordinaire armen medegedeeld etc.

1716. Den 30en Martij is rapport gedaan van de visitatie, so binnen als buijten, en geen swarigheid gevonden.

Den 19en Aprilis den credensbriev getekend, Jan Garwijns als ouderling gecommiteerd.

In Julij is op aankomste van de heren inspectoren den kerkenraad gelegd en zijn verscheenen ds. Cornelis Vrolijkhard, v.d.m. tot Zutphen, ds. Henricus Viti, v.d.m. in Aelten en Conr. Rübél, v.d.m. in 's Heerenberge ende de staat van kerke, school etc. wel bevonden hebbende, zijn met veel liefde en danksegginge gescheijden.

Den 21en Decembris ordinaire kerkenraad gelegd zijnde, is wederom uijtdelinge aan den armen gedaan, armenrekening nagesien etc.

1717? Den 10en Martij is men wederom in de vrese des Heren getreden tot de beroeping van een nieuwe kerkenraad en zijn inplaats van de afgaande ouderlingen verkoren, als Roelof ten Dam en Herman Evers, tot nieuwen: Hillebrand Droppers en Berent Arentsen, scholte ten Ahave.

Inplaats van de afgaande diaconen als namentlijk Jan Bak, Henric Arentsen, Berent Vervelde, tot nieuwe: Jan te Bokkel, Willem ten Dam en Henric te Bokkel uijt Barlo en op zijn gewoone tijd bevestigd.

Den 3en Maij heeft Herman Bijvank van den diacon Jan te Bokkel namens de armen opgenomen in zijnen nood de somma van 25 gulden, gelijk blijkt uijt dese neffens gaande obligatie.

Vorders is den armenpost geopend en uijtdelinge aan de ordinaire armen gedaan.

In de marge:

Desen 9en decembris 1725 heeft Herman Bijvank dese opgenomen penningen betaalt aan den diacon Roelof Hesselink.

1717. In Julij op het verzoek van de heeren inspectoren ds. heer. Vrolijkhard, de heer Rübél, Immink? absent zijnde, de kerkenraad gelegd en visitatie van de kerke, school etc. gedaan en alles in allen delen wel bevonden hebbende, zijn naar een een zegenwens gescheijden.

Den 20en septembris is rapord gedaan van de visitatie, den armenpost geopend en een obligatie ontvangen van Aelbert Worm en zijn huijsvrouw Geertruijd Putmans ondertekend, wegens ontvangen 100 guldens, segge honderd guldens herkomende van van een vrijwillige gifte aan den armen van ds. heer David van Sontsveld, om deselve tegen vijf ten honderd te verrenten, gelijk blijkt uijt dese neffens gespelde obligatie.

1719. Den 22en Martij is den kerkenraad gelegd en naar aanroepinge van des Heeren heijligen naam getreden tot beroepinge van een nieuwe kerkenraad en inplaats van de afgaande ouderlingen Jan Gerwijns, Abraham van Isendoorn, verkoren

Jan Ceunink de oude
Derk Prins.

Inplaats van de afgaande diaconen Jan te Bokkel, Willem ten Dam en Hendrik te Bokkel, verkoren

Zaaltje ten Dam
Gijsbert Prins

Henric in 't Walvaard en zijn op gewone tijd en plaats bevestigd.

Den 3en Aprilis is den armenpost geopend en uijtdelinge der armen gedaan.

Voorts zijn dese twee obligatiën van Berent Vervelde ad 50 gulden Hollants geld en de andere van Jan Wensink ingeleverd om te verrenten, gelijk blijkt uijt de aangehegte obligatiën.

In de marge:

NB. de obligatie van Jan Wensink is afgelegd den 2en Novembris 1720

1721. Den 5en Maart is op versoek van onsen schoolmeester Rutger Muller de kerkenraad gelegd, dewelke aan de kerkenraad te kennen gaf, de swakheid van zijn lichaam en niet meer in staat was de gemeente te kunnen dienen, versoekende oversulx dat men na een bequaam en stigtelijk persoon mogt omsien, ten eijnde hij onder conditiën de schooldienst aan hem mogt resigneren. So is't dat de eerwaarde kerkenraad, oordelende sulken versoek billik te zijn, so heeft men na aanroepinge van des Heeren heiligen naam, nadat alvorens van Pastor loci was afgevraagd of men imant uijt onse kerkenraad als gecommiteerde na buijten sou senden om na bequame en stigtelijke personen om te sien, gelijk in de voorgaande beroepinge omtrent Rutger Muller geschiet was, en geantwoord dat so lange men bequame en stigtelijke subjecten had in onse gemeente had, niet na buijten behoeven te gaan. Verder gevraagd wie sij dan oordeelden in dese gemeente daartoe de bequaamste te zijn. Met eenparige stemmen hebben beroepen Henric Linkoff, als in lesen, schrijven, singen, rekenen, als geswooren landmeeter vroom en stigtelijk van leven etc.

Dat nu sulken beroep wettelijk is en alleen van den kerkenraad afhangd volgens kerkenorder blijkt:

1. uijt het Synod. Nat. Dord. geconcipieerd en van de Ed. Mog. Staaten des Vorstendoms Gelre en Graafschap Zutphen gearresteerd, luidt art. 21: De kerkenraden zullen alomme toesien dat ter goede schoolmeesters zijn, die niet alleen de kinderen leren lesen, schrijven, rekenen, vrije konster in spraaken, maar ook deselve in Godsaligheid en Catechismus onderwijzen.
2. Dit geschied overal in de Duijtsche schoolen, alwaar de schooldienst is gescheijden van de Costerije sonder acte of collatie, gelijk blijkt ex actis Zutph. Classis 1622 art. 27.
3. Op des wijze is ook Johannes Borthornius beroepen in den jaare 1648 den 11en Augusti en van niemant anders als van ds. Arnoldus Monhemius, doemaals predikant alhier, alleen uijt name des kerkenraads ondertekend, gelijk blijkt uijt de copie van beroepinge in onse kerkenboeken aangetekend.

1721 4. De eerwaarde Classis van Zutphen in den jaare 1691 gehouden, ordonneerd en last. art. 22, Dat den kerkenraad t'Aelten op denselven voet in 't verkiesen van een bequaam schoolmeester zal voortvaren.

5. Dit is ook de practijk in alle kerken deser Graafschap Zutphen, daar den schooldienst geschjeijden is van de Costerij, alleen voor weijnig jaaren te Bredevoord en vervolgens in des selvs heerlijkheid de schoolmeesters gelastet zijn een collatie af te haalen oppoene van cassatie, dat ook dien ouden schoolm[eeste]r Johannes Bothornius bewogen heeft een acte af te haalen, nadat hij alrede 38 jaaren schoolm[eeste]r geweest was.

6. Even dese casus is ook omtrent die tijd t'Eijbergen, in de heerlijkheid van Borculo voorgevallen, alwaer ook de schooldienst van de Costerije gescheijden is, so is ook den ouden schoolmeester mits zijn tractement behoudende, heeft den kerkenraad in desselvs plaats eenen nieuwen schoolm[eeste]r beroepen. Hetwelke zijn Graavlijke genade van Stijrum heeft soecken te beletten, als hebbende 't jus Patronatus over de pastorije en costerije; maar de E. Classis heeft den beroepen schoolmeester aldaer gemeijntineerd en de landschap een kleijn tractement toegelegd.

7. Even op deselve wijze is ook beroepen dese laatste R. Muller, tegenwoordig nog in levendigen lieve, in den jaare 1690 den 21 septembris.

Den 26en maart is de E. kerkenraad gelegd en naar aanroeping van den Heeren H. Naam, en getreden tot beroeping van een nieuwe kerkenraad, en inplaats van de afgaande ouderlingen als Hilbrand Droppers en Berend Arentsen verkoren Henric ten Hiebrink en Zaalte ten Dam. Inplaats van de afgaande diaconen Gijsbert Prins, Zaalte ten Dam, Henric in 't Walvoord zijn verkoren Jan Könink, Gerrit Jan Prins.

In dese vergadering wierd een brief overgeleverd

van Henric Linckhoff, beroepen schoolmeester alhier, dog bedankte den kerkenraad also hij den 8en maart, 3 dagen na de beroeping, was aangesteld als controlleur over de convoyen, licenten etc. van Sluijs.

Den 15en septembris is den kerkenraad gelegd en na doode van Rutger Muller, schoolmeester alhier, wederom getreden tot een ordinair schoolmeester in des selvs plaats en terwijl twee personen het meeste in confidentie quaamen, te weten Erik Evers en Jan Evers, is naar aanroeping van des Heeren H. Naam met eenparigheijd van stemmen beroepen Jan Evers, alks in lesen, schrijven etc. seer uijtmuntende en van leven seer stigtelijk, nadat se alvorens haare gaven voor den kerkenraad hadden verhoord. De beroeping luidt als volgt: Also door 't overlijden van Rutger Muller, onsen ordinairen schoolmeester dese school alhier tot Aelten vacant geworden zijnde, en wederom met een bequaam en stigtelijk persoon diend voorsien te worden, so is't dat wij ondergeschreven leden des E. kerkenraads, naar aanroeping van des Heeren H. Naam en voorgaandt examen volgens kerkenorder met eenparige stemmen hebben beroepen tot onsen ordinaire schoolmeester de vroome en stigtelijke persoon Jan Evers, nagelaten soon van wijlen Herman Evers, gelijk wij deselve beroepen mits desen om de kinderen en jonge jeugt te leeren leesen, schrijven en rekenen, in tugt en goede discipline te houden met een heijligen en stigtelijken wandel voor te ligten etc., op conditiën als volgt, dat ijder kind dat lesen en schrijven leerd, des weeks een stuijver sal geven en dat rekenen leerd des weeks twee stuijver. Vorders op het ordinaire tractement ad 100 gulden, so haar Ed. Mog. den schoolmeester tot Aelten al voor lange jaaren toegelegd hebben; desgelijks het schoolhuijs, twee stukken land, twee hooven

voor welk land en hooven (also den armen toestendig is) de arme kinderen van aelmoessen levende, om niet geleerd worden. Versoekende dat die voornoemde persoon Jan Evers dit wettelijk beroep in de vrese des Heeren gelieve aan te nemen, datwelk wij verwagten, wensende sijn E. den rijken zegen des Heeren tot onderwijsinge en stigtinge der jeugd!

Aldus gedaan in onse kerkelijke vergadering desen 15en septembris dese jaers 1721.

Was ondertekekend:

Henricus Viti, predikant alhier
Jan Könink senior, als ouderling
Derk Prins, als ouderling
Henric Hietbrink, als ouderling
Zaaltje ten Dam, als ouderlink
Jan Könink junior, als diacon
Gerrit Jan Prins, als diacon
W. te Kortbeek, als diacon

Terwijl en zederd den jaere 1690 collatiën zijn opgedrongen op de schoolmeesters deser Heerlijkheid en den kerkenraad genootsaakt is geweest een request te presenteren aan de Ed. Mog. Heeren de Raden van zijn Coninklijke Majesteijt om op het gedane beroep collatie te versoeken, so is haar Ed. sulx ingewilgd en collatie op den beroepen schoolmeester Rutger Muller ontvangen. Even ditselve heeft ook de kerkenraad goed gevonden van sulken rekest ook op te stellen gelijk als volgt:

Aan haar Hoogheijd mevrouw
de Prinsesse Douariere van Oraniën en
Nassouw, gebooren Prinsesse van Hessen Cassel.
Doorlugtige Vorstin,
Vertoond met behoorlijk respect ds. Henricus Viti,
Predicant te Aelten, in de Heerlijkheid Bredevoord

gelegen, en den kerkenraad aldaar, hoe dat haaren
 ordinairen schoolmeester Rutger Muller deser werelt
 overleden zijnde, in desselve plaats nootsaakelijk
 met een bequaam en stigtelijk persoon diende voor-
 sien te worden, dat zij met kennis en goedvinden
 van den Heere Drossart deser Heerlijkheid, Baron
 de Lintelo, heer tot de Ehse etc., ten overstaan
 van een Inspector des Zutphensen Classis volgens
 out gebruik naar aanroepinge van des Heeren H.
 Naam, beroepen heeft een bequaam persoon, seer
 ervaren in lesen, schrijven, rekenen etc., van Christ[elijke]
 en vatsoenlijke ouders, met naamen Jan Evers
 alhier uijt Aelten geboortig en van seer stigtelijk leven,
 onderdenigst versoekende dat haar Hoogheijd hun
 die genade bewijse van desen voornoemde Jan Evers,
 met een acte van collatie tot den schooldienst alhier
 te begunstigen; versekerd zijnde dat door zijn dienst
 de jonge jeugd veel voordeel sal toegebracht worden
 tot eer van God en stigtinge der gemeente!

dus gedaan in onse kerkelijke
 vergadering te Aelten den 19en septembris 1721
 en uijt onser aller naam ondertekend. Dit doende, H. Viti v.d.m.

Waarop de collatie na verloop van tijd op de schoolmeester
 Jan Evers ontvangen is. Dus heeft de kerkenraad
 haar regt volgens kerkenorder volbragt en
 behouwd etc.

Zedert dese bovenvernoemde tijd is bij ons niets
 bijsonders voorgevallen als de collecte voor de
 verbrande [kerke] van Varssevelde, voor welke wij van huijs tot
 huijs hebben gecollecteerd aan geld de somma, seg
 de somma van 188 gulden en 7 stuivers
 aan rogge 15 mudde, 2 schepels
 aan boekweijte 38 mudde, 2 schepelsaad, 3 spintsgeseij.

{ marge }: Den 17en Maij 1724 Varsseveld
 gelijk blijkt uijt dese aangehegte quitantie van de gecommiteerdens
 Planten
 Van Aragon.

1727 Den 16 maart is de kerkenraad gelegd en naar
aanroepinge van des Heeren H. Naam getreden tot de beroepinge
als Jan te Bokkel, Gijsbert Prins verkooren

Hendrik Egelink
Hendrik Arentsen

Inplaatsvan de afgaande diaconen Roeloff Hesselink
en Jan Prins de jonge, verkoren

Herman van Coeverden
Herman Linkhoff
Wessel ter Honnepe en zijn op

gewoone tijd en plaats bevestigd.

Den 7en Aprilis den Armenpost geopent
en uijtdeelinghe aan de armen gedaan.

Den 5en Aprilis 1729 is de kerkenraad weer veranderd
en in plaats van de afgaande ouderlingen beroepen in plaats
van Jan Bak en Willem ten Dam
beroepen Jan Keunink en Gerrit Jan Prins.

In plaats van de afgaande diaconen beroepen
Hendrik Schaars, Mathijs Janknegt en scholte Luijten.
Zijn op gewone tijd en plaats bevestigd.

Den Armenpost volgens gewoont geopend.

Den 9en Mart 1730 is de kerkenraad gelegd op 't
versoek van Henderske Huijnink, klaaglijk te kennen gevende
dat zij van Tonnis Bulsink, knegt van Willem Wijchers,
was beswangerd geworden, versoekende de behulpzame hand.
De voornoemde Tonnis Bulsink negeerd alles en versoekt
haar voor den politieke Rigter. So heeft de E. kerkenraad
niets anders kunnen doen als voor die tijd van des Heeren
H. Avondmaal te suspenderen.

Den 1en Octobris voorgeschreve Henderske Huijnink,
na voorgaande hartelijk berouw en beterschap des levens,
wederom voor een suster der Gemeente erkend en aangenomen etc. etc.

Den 7en Mart 1731 is den kerkenraad gelegd en naar aanroepinge van des Heeren H. Naam tot de beroepinge van een nieuwe kerkenraad getreden en in plaats van de afgaande ouderlingen, te weten Hendrik Egelink en Hendrik Arentsen, verkoren Erik Evers
Roelof Hesselink
In plaats van de afgaande diaconen te weten Hendrik Schaars, Mathijs Janknegt en scholte Luijten verkoren
Cornelis Diemond
Salomon te Bokkel
Anthoni in 't Walvaard
op haar behoorlijke tijd bevestigd.

Op den 3den Majj 1733 ben ik, Philippus de Roij, na voorgaande beroepinge op vertoonde Collatie van zijn Hoogh[eid] den Heere prince van Orange & Nassauw en Heer van deze Heerlijkh[eid] en na kerkelijke proclamatiën, bevestigd in den H[eiligen] dienst door den tijdelijke Inspector ds. Petrus ?? v.d.m. te Deutekom, met de woorden van Ps. 89 : 16 Welgelukzalig is het volk dat etc. doende zelve op de namiddag van denzelven dag mijn intrede uijt Samuel 12 : 23, Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij dat ik etc.

1735

Op den 15en Majj den kerkenraad ter behoorlijker tijdt gehouden zijnde, zijn wij na voorgaande bede om zeegen van Godt almagtig te erlangen, getreden tot het verkiezen van nieuwe kerkenraden en zijn dezelve verkoren
Tot ouderlingen
Barend Arendzen, scholte te Ahave en
Jan Prins de jonge in plaatze van de afgaande
ouderlingen: en tot Diakonen:
Jan Keunink en Jan Schaers en
Gerrit Jan Prins Hendrik te Ronde uijt de Heurne

in plaats van Cornelis Dimont en
Salomon te Bokkel en
Anthonij in 't Walvaert, afgaande Diakonen.

Welke verkiezinge gemelte leden stante Synodrio is aangezocht en van haar aangenomen zijnde, is deze vergaderinge met dankzegging gescheiden. Sic testor {zo verklaar ik} Philippus de Roij Sijnoden praesis et scriba.

Op den 15en Maij den kerkenraad ter behoorlijker tijdt belegt zijnde, is men, nadat alle de leeden desselvs verscheenen waren, door den gebeden aanvagh gemaakt hebbende, vervolgens getreden tot het verkiezen van een nieuwe kerkenraad en zijn tot ouderlingen verkooren Harmen van Koeverden en Harmen Linkhof in plaatze van de afgaande ouderlingen Erik Evers en Roelof Hesselinck en tot diakonen Roelof ten Dam , Jan Egelink en Jan te Woert op den Estijzer in plaatze van de afgaande Jan Arentzen, Jan Schaers en Teunis te Raede? naedat Jan Schaers als diaken zijn rekening van ontfang en uijtgabe gedaen hebbende, zijn de afgaande leeden bedankt, de nieuwe verwelkomt en tot hunnen pligt alvorens opgewekt zijnde, ook daerna in hare [dienst] bevestigt.

Quod testor {hetgeen ik getuig}

Phil. de Roij, pastor

et Synodriae Praeses et Scriba.

Op den 26en Maij 1737 de kerkenraad ter behoorlijker tijdt belegt zijnde, is men, nadat alle de leeden des kerkenraads verscheenen waaren, met den gebede begonnen en vervolgens getreden tot het verkiezen van een nieuwen kerkenraad en zijn tot ouderlingen verkooren

Derk Prins

Hendrik Schaers in plaatze van Barent Arendsen

en Jan Prins de jonge.

Tot diakonen

Herman Evers

Roelof Arendzen

Jan Beunk en Garrit Gosens uijt Linteloo, in de plaats van degeene welke hierboven voor twee jaaren daartoe zijn verkooren geweest welke beroeping van den Custor hen aangezegt en van dezelve aangenoomen zijnde, zo zijn de oude leeden voor haaren dienst vriendelijk bedankt en dus is de vergaderinge in dankzegginge en met liefde gescheiden.

Bovengenoemde leeden zijn op Pinkstermaandag in haaren dienst bevestigt nadat de laatst-afgaande diaken zijn rekening van ontfang en uijtgaaf gedaan hadde.

Quod testor

Phil. de Roij, v.d.m. et synod. praeses.

Copia

Alzo door het overlijden van Herman Jan Evers, gewezen schoolmeester alhier, het schoolamt is vakant geworden en hetzelfde wederom met een bekwaam en stigtelijk persoon diend voorzien te worden, zo is 't dat wij ondergeschreven leeden van den Aaltensen Kerkenraad op vertoonde Collatie van zijn Hoogheid den Heere Prince van Orange etc. etc. etc. als heer van deze Heerlijkheid en ten overstaan van de Edele Heeren Inspectoren van deze Graafschaps Classes tot onzen ordinair schoolmeester hebben beroepen, gelijk wij beroepen bij dezen, den eerzamen Willem ten Dam om de jeugd te leeren leezen, schrijven, rekenen en alles met vlijt vorder te doen hetgeene ten nutte van gen[oemde] jeugd zoude kunnen verstrekken. Op alle zodanige voorwaarden en voordeelen zoals deselve bij zijne voorzaten zijn aangenoomen en genoten. Waarbij gevoegt word het voorlezen en voorzangersamt in onze kerke. Eissende proeve van zijn E[dele] bekwaamheid in dit alles door het examen te ondergaan. Verzoekende dat voornoemde Willem ten Dam dit wettelijk beroep in de vreeze des Heeren gelieve aan te neemen. Hetwelke wij verwagten, wensende zijn E[dele] daartoe de nodige genade-zegen van Godt almagtig tot onderwijzinge en stigtinge van de jeugd. Aldus gedaan in onze kerkelijke vergadering te Aalten deze 13^e Junij 1737.

Nomine Sijnodrii
Phil. de Roij

Onder stond:

Op de bekwaamheid

is de bovengenoemde Willem ten Dam
door ons geschreevene geïnstalleert.

Abr. Jac. Schlüter, Classis h[oc] t[empore] Inspector

Ar. Henr. Noott Eccl.s. Doetinch. Cl. Zutphen h[oc] t[empore] Inspector

Phil. Jac. Snethlage Eccl.s. tot Hengelo etc. Cl. Zutp. h[oc].t[empore] Inspector

1739

Den 30en April, kerkenraad ter behoorlijker tijd belegt zijnde, is men, nadat alle Leden des Kerkenraads verscheenen waren, door gebede aanvang gemaakt en vervolgens getreden tot het verkiezen van een nieuwe kerkeraad en zijn (tot) verkoren
Tot ouderlingen:

Cornelis Diemontz, Salomon te Bokkel

in plaats van:

Herman van Coevorden en Herman Lenkhof

en tot diakonen:

Hermanus Evers, Sal. ten Dam junior, Gerrit Wichers en Hendrik Neerhof

in plaats van:

Herman Evers (in den dienst overleden), Roelof Arendzen op den Pol, Jan Buunk en Gerrit Jan Goossens.

Welke beroepinge van hun alle zijnde aangenoomen, is de vergadering in liefde gescheiden.

En zijn bovengenoemde op den 2den Pinxterdach in haaren dienst bevestigd.

Quod testor

Phil. de Roij

Synodrii praeses et scriba

1741

Den 7en Majj, kerkenraad ter behoorlijker tijd belegt zijnde, is men, alle de leden des kerkenraads tegenwoordig zijnde, na een hartelijk gebed tot God, getreden tot de verkiezinge van een nieuwen kerkenraad en zijn verkooren tot ouderlingen:

Gijsbert Prins, provisor, en Jan Schaars

in plaats van:

Dirk Prins, Hendrik Schaers

en tot diakonen:

Wolter Huninck, Jan Hendrik Sterk, Jan ten Gantvoort, Kune te Winkelhorst in plaats van:

Hermanus Evers, Sal. ten Dam junior, Gerrit Wichers, Hendrik Neerhof

welke verkiezinge door de custor aangezegd en zij vervolgens gecompareert

zijnde, hebben dezelve bedieninge aangenoomen, zijnde de vergaderinge

in liefde gescheiden. En genoemde persoonen in haaren dienst op tweede Pinxterdag bevestigd.

Quod testor

Phil. de Roij, syn. praeses en scriba

1743

Den 20en Maij kerkenraad ter behoorlijker tijd belegt zijnde, is men nadat alle de leden van dezelve daar verschenen zijn met den gebede aanvang hebbende gemaakt en vervolgens getreden tot verkiezing van een nieuwen kerkenraad, zijn verkoren

Tot ouderlingen: de h[e]re l[uitenan]t Hendrik Eversen, Jan Arentzen in plaats van Cornelis Diemond en Salomon ten Bokkel.

Tot diakonen: Gerrit Brethouwer, Barent te Gussenkloo, Hendrik Straatmans, Jan Lievers in plaats van Wolter Huinink, Jan Hendrik Sterk, Jan te Gantvoort, Kune te Winkelhorst.

Welke verkiezinge door den custos aangezegt en zij vervolgens verscheenen zijnde en de bedieninge hebbende aangenoomen, is de vergaderinge met dankzegginge tot God gescheiden en bovengen[oemde] in hunnen dienst vervolgens bevestigd op den regten tijd.

Quod testor
Philip de Roij, synodii preses et scriba.

1745

Den 1en Junij kerkenraad ter behoorlijker tijd belegt zijnde, is men nadat alle de leden van dezelve daarbij verscheenen zijn, na aanroepinge van Gods H[eiligen] Naam, is men getreden tot het verkiezen van een nieuwen kerkenraad en zijn daartoe verkoren:

Tot ouderlingen: Erik Evers en Roelof ten Dam in plaats van den overleden L[uitenan]t Hendrik Evers en Jan Schaars.

en tot diakonen:

Gerrit Eversen, Jan Prins Gerrit Janz[oo]n, Willem Rikkers en Kars Brethouwer in plaats van

Gerrit Brethouwer, Barent te Gussenkloo, Hendrik Haartmans en Jan Lievers.

Welke verkiezinge door den custos aangezegt en de verkozen leden verscheenen zijnde, zoo is hetzelve van hun aangenoomen en is daarop de vergaderinge met danksegginge tot God gescheiden.

Quod testor
Philips de Roij, Syn[odii] preses et scriba

1747

Den 4en Maj is de kerkenraad ter behoorlijker tijd saamgeroepen zijnde ook verscheenen. En na het aanroepen van Gods heiligen naam is men getreden tot het verkiezen van een nieuwe kerkenraad en zijn verkooren

tot ouderlingen:

Roelof Hesselink en Hermanus Evers in plaats van Gijsbert Prinsen en Jan Arentzen. en tot diakonen:

Fredrik ten Hietbrink en Johannes ten Dam, Teube Rengelink en Kars Mekking in plaats van

Gerrit Evers Gerrit Janszn., Kars Brethouwer, Willem Ridders

Welke verkiezinge door den custos aangezegd en van de verkoren leden aangenomen zijnde, zoo is de vergaderinge met dankzegging tot God gescheiden. En zijn bovengenoemde personen op Pinxterdag in den dienst bevestigt.

Quod testor

Phil. de Roij, synodri preses et scriba

1749

Den 8en Maj is de kerkenraad ter behoorlijker tijd belegd zijnde, ook alle de leden daarvan verscheenen. En na het aanroepen van Gods heiligen naam is men getreden tot het verkiezen van nieuwe leden tot den kerkenraad en zijn uit de gemaakte nominatie verkoren:

Tot ouderlingen:

Sal. ten Bokkel en Wolter Huinink in plaats van Erik Evers en Roelof ten Dam in den dienst overleden.

En tot diakonen:

Frederik ten Hietbrink, Hendrik Bekking, Jan Navis en Willem Gussenkloo in plaats van

Frederik ten Hietbrink senior, Joannes ten Dam, Teube Rengelink en Kars Mekking

Weke verkiezinge bekend gemaakt van den Custos en van de verkoren leden aangenomen zijnde, zoo is de vergaderinge met danksegginge tot God gescheiden. En voorts zijn op de regte tijd de afgaande leden bedankt voor hunne dienst en de nieuwe bevestigt.

Quod testor

Phil. de Roy, Synodii praeses et scriba

1749

Den 16en Junij is op hoge ordre een collecte gedaan voorde kerken en verarmde ingezetenen van Staats-Vlaanderen te Bergen op de Zoom, Sas van Gent etc., nadat de gemeente daags tevoren door veele beweegredene was opgewekt tot het geeven van hetgeene van node was tot buitengewone liefde-offeringen en zijn predikant en Rotmeesters in het dorp omgegaan en hebben opgezamelt:

in het Rot van Wessel Broekhuizen en Jan Keunink	42 – 11
“ van Sal[omon] ten Bokkel en Gerrit Brethouwer	21 – 15
“ van G.J. Rotz en Isaäk te Bokkel	25 – 8 – 8
“ van Erik Evers en Roelof Hesselink	34 – 12 – 8
en in de buurten de overige leden van de kerkenraad met de buurtrotmeesters	
Op de Haart	15 – 12
de Heurne	8 – 12
Estijzer	9 – 10
Linteloo	35 – 13
Dalen	16 – 9
Barloo	21 – 3 – 8

	231 - 6 – 8
Waarbij uit de Diaconie en Provisorie nog is bijgevoegt	25 –

Soo is de Summa totalis geweest	256 – 6 – 8

Welke penningen aan den weledelgestrenge heer B. Satink geauthoriseerde Drossaart overgemaakt is.

Quod testor
Phil. de Roy, Ecclesia Aaltensis

1751

Den 12en Maij De kerkenraad behoorlijker tijd belegt zijnde en alle de leden daarvan tegenwoordig zijnde, is men getreden na aanroeping van Gods heiligen naam, tot verkiezing van de nieuwe leden en zijn verkoren:

Tot ouderlingen:

Gerrit Brethouwer, Jan Hendrik Sterk
in plaats van de afgaande
Roelof Hesselink en Hermanus Evers

Tot diakonen:

Roelof Arentzen, Evert Hesselink, Hendrik Buzink en Hendrik Welpshof
in plaats van de afgaande
Fredrik ten Hietbrink, Hendrik Bekkink, Jan Navis en Willem Gussenkloo

Welke verkiezing hun aangezegt en van hun aangenomen zijnde, is de vergadering met dankzegginge gescheiden.

Quod testor
Phil. de Roy, synodii praeses et scriba

P.S. Genoemde personen zijn op de regte tijd bevestigd.

1753

Den 23en Maij de kerkenraad behoorlijker tijd belegt zijnde en alle de leden daarvan tegenwoordigh, is men getreden, na aanroeping van des Heeren naam tot verkiezing van nieuwe leden en zijn verkoren:

Tot ouderlingen:

Jan Keunink, Gerrit Evers
in plaatse van de afgaande: Salomon te Bokkel en den overleden G.J. Brethouwer
blijvende daarvoor in dienst: Wolter Huinink.

Tot diaconen:

Isaäk te Bokkel, Peter Vaags, Wander te Bokkel, Hendrik Ligterin[k]
in plaats van de afgaande
Roelof Arentzen, Evert Hesselink, Hendrik Busink, Hendrik Welpshof

Welke verkiezing hun aangezegt zijnde en van hun aangenomen is deze vergadering met dankzegginge gescheiden.

Quod testor
Phil. de Roij, synodii praeses et scriba

De bovengenoemde personen op de regte tijd bevestigd en in onze vergaderinge verwelkomt.

1755

Den 30en April. De kerkenraad behoorlijker tijd belegt zijnde, alle leden daarvan tegenwoordig, is men na aanroepinge des Heeren heiligen naam getreden tot het verkiezen van nieuwe leden en zijn verkoren:

Tot ouderlingen:

Hendrik Schaars en Jan Prins Gerrit Janszn.

in plaats van de afgaande Wolter Huinink en J.H. Sterk

Tot diaconen:

Joannes te Bokkel, Joan Diemont, Jan te Gronde (scholtus op de Bornikhof) en Teube Haartman

in plaats van de afgaande

Isaäk te Bokkel, Peter Vaags, Wander te Bokkel, Hendrik Ligterink

Welke verkiezinge hun aangezegt zijnde van den custos en van hun aangenomen, is deze vergaderinge met dankzegginge gescheiden.

Quod testor

Phil. de Roij, synnodii praeses et scriba

de genoemde personen zijn op Pinkstermaandag bevestigd en van de vergaderinge verwelkomt.

1757

Den 21en Mai. de kerkenraad behoorlijker tijd belegt zijnde en alle leden daar tegenwoordig, is men na aanroeping van des Heeren naam getreden tot het verkiezen van nieuwe leden en zijn

Tot ouderlingen beroepen:

Gerrit Evers als provisor continuïerende en Fredrik ten Hietbrink

in plaats van de afgaande ouderling Jan Keunink

en tot diakenen:

Fredrik Reinder van Coeverden, Jan Prins Derkszoon, Jan te Slade en Dirk Kempink in plaats van de afgaande

Jannes te Bokkel, Jan Diemont, Jan te Gronde scholt ten Bornikhof, Teube Haartmans welke verkiezinge dezelve aangezegt zijnde door den custos en van dezelve aangenomen, zoo zijn wij met dankzegginge gescheiden.

Phil. de Roij, eccl.

Zijn de voornoemde personen op Pinxtermaandag bevestigd en van harten alle zegen toegewenst.

1759

Den 16en Mai de kerkenraad als na gewoonte belegt en alle leden daarbij tegenwoordig zijnde, is men na het ootmoedig bidden tot God om zijne zegen, getreden tot verkiezen van nieuwe leden en zijn verkoren tot ouderlingen: Fredrik ten Hietbrink en Roelof Arentzen

in plaats van Hendrik Schaars en Jan Prins G.J.zn.

Tot diakenen: Hendrik Brethouwer en Jan ten Dam, Gerrit Lurverdink en Barent te Roele in plaats van de genoemde op het jaar 1757 verkoren, welke van deselve stante synodrii is aangenomen en de vergadering met dankzegging gescheiden tot God.

quod testor Phil. de Roij, ut supra

Zijn de voorn. personen op Pinxtermaandag more solito na orde kerk bevestigd

Uijt een gevonden aantekening van mijn vader is mij gebleken dat den 22 April 1761, na gewoonte kerkeraad belegt is, waarbij alle leden tegenwoordig waren, wanneer men nadat de eerwaarde vergadering door den gebede geopent was, is tot de verkiezing getreden van nieuwe leden en zijn verkoren tot ouderlingen:

Salomon te Bokkel in plaats van Gerrit Evers, Evert Hesselink in plaats van Frerik ten Hie[t]brink.

Tot diakonen:

Steven Schaars, Anthonij ten Hietbrink, Arent Scheenk, Jan Heijnen hetwelk van dezelve stante synodrie is aangenomen en de vergadering met dankzegging gescheijden.

Zijn de voorschreven personen op Pinxtermaandag more solito bevestigt.

Quod testor A.R. de Roij. v.d.m.

Den .. Meij 1763 is na gewoonte kerkeraad belegt en nadat de vergadering met den gebede was geopent, zijn verkoren tot nieuwe leden van den kerkeraad tot ouderlingen:

Isaïc te Bokkel, Peter Vaags

in plaats van de afgaande

Roelof Arentzen, zijnde Hendrik Bekkink wegens het overlijden van Roelof Hesselink gecontinueert.

Diaconen:

Jan Evers, Wessel te Bokkel

{In 1762 overleed ds. Philippus de Roij. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Adrianus Rudolfus de Roij, daarvoor predikant te Heerwaarden. Deze is overleden in Aalten in 1785. Hij wordt opgevolgd door ds. B.S. Westerbeek van Eerten (1786-1816). Onderaan deze pagina heeft hij in 1811 een notitie gemaakt over het gerestaureerde orgel, vermoedelijk omdat er nog een stuk blanco was.}

Den 16 en juni 1811 is het merkelyk vernieuwde en seer verbeterde Aaltensche orgel ingewijd door onzen leeraar B.S. W[esterbeek] van Eerten met een leerrede uit Ps. 150 vers 2 3 4 5 bij welke gelegenheid de gemeente werd opgewekt tot het rechte gebruik des orgels door de onderwijzing des leeraars alsmede door het zingen en spelen
{ 2 regels met een opsomming van te zingen liederen slecht te lezen door het vrij slordige en kriebelige handschrift van ds Westerbeek van Eerten }

NH-gem. Aalten GA-arch. inv.nr. 1-3. Namenregister Acta Consistorij Altensis 1665-1763

Aalten/Aelten	44,46,47v,48v,54v,56v,57,61,61v,62,63v,64,64v,65
Abbinck, Berent	45
Almen	60v
Andreae, Johannes chirurgijn	43,44,45,46v
Aragon van	65
Arentsen, Berent scholte ten Ahave	61,62,63v,66,66v
Arentsen, Gerrit	57v,58
Arentsen, Hendrik/Henric	61v,62,65v,66
Arentsen, Jan	54,54v,55,55v,66v,68,68v
Arentsen, Roelof	61,
Arentsen, Roelof jr. op den Pol	61,61v,66v,67v,69v,70,70v
Arentsen, Willem	55v,57,57v,61v
Ariaens, Evert	48
Bak, Jan	61v,62,65v
Barlo/Barle	44,44v,69
Beeck ter, Maria	53v
Beeck ter, Wilhelm	43,44
Bekker, Theod. pastor te Zutphen	56,57,60,60v,61v
Bekkink, Hendrik	68v,69v,70v
Bergen op de Zoom	69
Beunk, Jan	66v
Bijvank, Herman	62
Bockel te, Maria	48
Bockel te[n], Salomon	48v,66,67v,68,68v,69,69v,70v
Bockel te, Warner	48
Boekhold/Bocholt	59,61
Bokkel te, Henric	62,62v
Bokkel te, Isaäk	69,69v,70,70v
Bokkel te, Jan[nes]	62,62v,65v,70
Bokkel te, Wander	69v,70
Bokkel te, Wessel	70v
Boomkamp, Hendrick	43,44
Borculo, de heerlijkheid	47v,63v
Bothorn[ius], Johannes schoolmr.	44,44v,45,46v,48v,63,63v,
Bouwmeijster, Willemkens	56
Bredevoort	43v,44v,47v,56v,63v,64v
Brethouwer, Gerrit	68,69,69v
Brethouwer, Hendrik	70
Brethouwer, Kars	68,68v
Brethouwer, Lenert	46v
Broekhuizen, Wessel	69
Bruijnink	60
Buijrse, het huis	45v
Bullens	58
Bullens, boerderij in Barlo	44
Bullens, N. knecht/schoolmr.	44v
Bulsinck, Hendrick	48v

Bulsink, Aaltjen	56
Bulsink, Dersken	56
Bulsink, Tonnis	65v
Bunink, Hendersken	56
Busink/Buzink, Hendrik	69v
Buunk, Jan	67v
Buunk, N.	59v
Cappers, Jan	58,59,60v,61
Ceunink, Jan sr.	60v,62v
Coeverden/Coevorden van, Derck	54v,56,57v
Coeverden/Koeverden van, Herman	65v,66v,67v
Coevorden van, Reijn[d]er	57v,58,59,70
Colwagen/Colwaren, Geert/Gerrit	53v,54,56v,59,59v,60
Coolwijk à, Leo, ds te Neede	60v
Cortbeeck te, Hendrick	48
Dale	69
Dam ten, Jan/Joannes/Johannes	68v,70
Dam ten, Roelof	59,61,62,66v,68,68v
Dam ten, Salomon jr.	67v
Dam ten, Willem	61,62,62v,65v,
Dam ten, Willem schoolmr.	67
Dam ten, Zaaltje	62v,63v,64v
Deunk, de dochter van	59
Deventer	48v
Diemont, Cornelis	66,67v,68
Diemont, Joan	70
Doencks, Saeltjen	45,46v
Doetinchem/Deutinchem	58v,66
..?, Petrus ds. te Doetinchem	66
Doorninck, Willem	55v,57,58
Dorsthorst, Berent	48
Droppers, Hillebrand	59v,60,62,63v
Eerden van, Herman	43v,45v
Egelink, Hendrik	65v,66
Egelink, Jan	66v
Egelink, Willem	58
Eijbergen	63v
Elverveld van, Thomas voogd	60,60v
Elvervelt van, Jan	54
Eppinck, Rosier	54
Essinck, Jorden	43
Estijzerlo/IJzerlo	43v,66v,69
Evers, Erik	64,66,66v,68,68v,69
Evers, Gerrit	58,59,60,69v,70,70v
Evers, Gerrit G.J.szn	68v
Evers, Herman(us)	59,59v,61,62,64,66v67v,69v
Evers, Jan jr.	54v,55,55v,60v,61,70v

Evers, (Herman)-Jan schoolm.	64,64v,65,67
Evers, Hermanus	68v
Eversen, Gerrit	68
Eversen, Hendrik	68
Everts, Erick	43v
Fokkers	58
Franken, Hermannus ds te Zelhem	60v
Fransen, de	47v
Freers	56,56v
Freers, Dersken	56
Freers, Mette wed. v. te Kortbeek	59v
Freers, Willem	56
Gantvoort ten, Jan	67v,68
Gerwijns, Jan	60,60v,61v,62,62v
Gosens, Gerrit	66v
Goossens, Gerrit Jan	67v
Grevenbrink den	58
Grevinck schultus ten Ahave, Berent	46v,54,54v
Grevinck, Jan ondervoogd	43
Groenlo	60v
Gronde te, Jan (scholte Bornikhof)	70
Grotinck, Stijne	55
Gussenklo	56,56v
Gussenklo te, Barent/Berent	56,61,61v,68
Gussenklo, Geurt	56v
Gussenklo, de vrouw van	56v
Gussenklo, Willem	68v,69v
Haart de b.s.	69
Haartman, Teube	70
Haeck, Bernt	43v
Haertman, Herman	54v,55v
Hasseld van, Conradus ds te Gr'lo	60v
Have ten, Berent	43v
Heerenberg 's	62
Heersink/Heersing, Jan	59v
Heijnen, Jan	70v
Helderbergh, Frederick	43v
Herink op den, Enneken	56v
Hesselink, Evert	69v,70v
Hesselink, Roelof	62,65v,66,66v,68,68v,69v,70v
Heurne b.s.	61,66v,69
Hietbrink ten, Anthonij	70v
Hietbrink ten, Berent	57v,58,60
Hietbrink ten, Fred(e)rik	68v,69v,70,70v
Hietbrink ten, Henric	61,61v,63v,64v
Hietbrin[c]k ten, Jan	55v,57v,58
Hietbrink ten, de vrouw van Jan	58

Hoge Schaer op 't, Geesken	48
Honnepe ter, Wessel	65v
Hoppenbrouwer, pastor te Zutphen	54v,58v,60v
Horst op den , Matthias	55
Horst ter, Fije	48
Huijninck, Berent	43,43v,44,45,46v
Huijninck, Enneken	47
Huijninck/Hunink, Hendrick	54,54v,57v,58
Huijninck, Peter	54v,57v
Huinink, Henderske	65v
Huijnink, Jan	60,60v
Hummelo	58v
Hu(i)ninck, Wolter	67v,68,68v,69v,70
Immink ds. ?	62v
Isendoorn van, Abraham	59v,60,61v,62v
Janknecht, Geesken	53v,54
Jankneght, Derck	46
Jankneg[h]t, Jan	48v
Janknegt, Mathijs	65v,66
Janknegt, Willem	59v,60v
Jankneght, weduwe van Anthoni	55
Kampe, het goed	56v
Karnebeek van, Conraet	45,45v,46v
Kempink, Dirk	70
Kempink, Henric	60v
Kempink, het goed	61
Keppel van, stadhouder	43v,44
Klein Bulsink	59
Klos, Wilhelm	46
Kockers, Hermen	46
Könink/Keunink, Jan	63v,64v,66
Könink/Keunink, Jan jr,	64v,65v,69,69v70
Kortbeek te	59v
Kortbeek te, Mette	59v
Kortbeek te, W.	64v
Kosters, Aechte	45
Kramer/Kremer, Lambert	43
Kressers, Hendrick	45v
Lambergius, ds	45v,46
Lamerts, Reijnder	60
Lawijck, overleden drost	43v
Lenckhof/Linkhoff, Hendrick	48v,54,63,64
Lenckhof/Linkhof, Herman	65v,66v,67v
Lichtenvoorde	44v,59
Lichters, Fijtjen	48
Lieftinck, Hermken	48

Lievers, Jan	68
Ligterink, Hendrik	69v,70
Linderd/Lindert te, Gerrit	57v,58
Lintelo, buurtschap	66v,69
Lintelo, de baron	65
Lintelo, drost	56v
Lochem	61v
Locken, Jan	46v
Locken, Saeltjen	45,46v
Loman	56,56v
Lomans, Geurt	56
Lomeijer, pastor te Zutphen	57v
Loo te, Geert	43v,46
Luijten, Berent	59v,60
Luijten, scholte	65v,66
Lurverdink, Gerrit	70
Martens, Elsken	61v
Martens/Mertens, Jan	43,47,54v,55,55v,60v,61v
Martens, de vrouw van Jan	55v
Martens, Peter	47,54,59v,60v
Meer van der, pastor te Zutphen	55,55v
Mekking, Kars	68v
Metz van, Adam	43
Metz van, Berent	43,44
Monhemius, Johannes ds te Aalten	63
Monhemius, Petrus ds te Lichtenv.	59
Muller, Rutger schoolmeester	48v,60,63,63v,64,64v,65
Munster, de vorst van	47v
Nachtegael, Derck	54,54v,55v
Nachtegael, Jan jr.	44,45,48v,56v
Nachtegael, Jan sr.	43,46
Navis, Jan	55v,68v,69v
Ne(e)de	45v,60v
Neerhof, Hendrik	67v
Nellekes, de weduwe	55
Nienhuis te, Hendersken	45v
Nonhof, Hendrik	59
Noott, Ar. Henr. ds te Doetinchem	67
Orange-Nassauw van, prince	66,67
Oraniën van, prinses	64v
Paske, Heijle	48
Piemont	57
Piemontoische Dalluijden	48
Piepers, weduwe	60
Pijper	55v
Pijper, zijn vrouw	55v

Planten	65
Pol, de schuijre van den	47v
Poppink, Hendrik	58
Prins, Derk/Dirk	60v,61,64v,66v,67v
Prins, Elisabeth	61
Prins, Gerrit Jan	63v,64v,65v,66
Prins, Gijsbert (provisor)	62v,63v,65v,67v
Prins, Jan	44,45,60, 62v
Prins, Jan Derk	70
Prins, Jan G.J.zn	68,70
Prins, Jan jr.	54,54v,59,65v,66,66v
Prinsen, Gijsbert	68v
Putmans, Geertruijd	62v
Raede ? te, Teunis	66v
Rengelink, Teube	68v
Rensink, Hendrik	58,59
Ridders, Willem	68,68v
Ripperda, drost	43v,45v
Roele te, Barent	70
Roele te, Heijne	55v,57v
Ronde te, Hendrik	66
Rotz, G.J.	69
Roy de, Henricus ds.	43
Roy de, Otto ds te Lochem	61v
Roy de, Philippus ds. te Aalten	66,66v,67,67v,68,68v,69,69v,70,70v
Rubel, Conr. ds te 's Heerenberg	62,62v
Sas van Gent	69
Satink, B. drost	69
Schaers, Berent	43v
Schaers, Hendrik	65v,66,66v,67v,70
Schaers, Jan	66,66v,67v,68
Schaers, Stephen/Steven	54,54v,58,59v,70v
Scheenk, Arent	70v
Schiggele, Aeltjen	60v
Schluiter, Jac. ds	67
Schoomaker, ds te Almen	60v
Schrader, Gerhardus	58
Schurink	56
Sla ter, Engele	48
Slade ter, Jan	70
Slicht ter, Jan	54
Sluijs, plaatsnaam	64
Smit, Hermen	48
Snethlage, Phil. Jac. ds te Hengelo	67
Sontsvelt van, David statholder	56v,62v
Sterk, Jan Hendrik	67v,68,69v,70
Straatmans (of Haartman?), Hendrik	68
Stroerter	58

Stroet, Willemke	61
Stroet ter, Lubbe	56v
Stijrum van	47v,63v
Thijs, Gerrit	61
Umbgrovius, ds.	45v
Vaags, Peter	69v,70,70v
Varsseveld[t]	48,59v,65
Veenhuijs, Derck	46v
Vervelde, Berent	61v,62,62v
Vi[j]rakker, Berent	55v,56v,57,57v,58,58v,59v
Virakker, de vrouw van Berent	56v,57
Visser, pastor te Hummelo	58v
Viti, Hen[d]ricus sr., pastor.	43,46,48v
Viti, Hendricus jr., pastor	53v,54,61v,62,64v,65
Vonk, pastor te Zutphen	58v,59
Vrolijkhard, Cornelis ds te Zutphen	62,62v
Wagtendorp, pastor te Deutinchem	58v
Walvaard in 't, Henric	62v,63v
Walvaert in 't, Anthony	66
Walvaert van 't, mevrouw	48
Waterinck, N.	43v
Welinck, Jan	48
Welpshof, Hendrik	69v
Wensink, Jan	62v
Wesel	47v
Westerbeek van Eerten, B.S. ds.te A	70v
Wevers, Hendersken	57v
Wichers, Gerrit	67v
Wicherts, Berent	44
Wijchers, Willem	65v
Winkelhorst te, Kune	67v,68
Winterswijck	45v
Wisselink, Willem	61
Woert te, Jan	66v
Wolterdinck, Wolter	43
Worm, Aelbert	62v
Zelhem	60v
Zutphen	43,44v,46,54v,55,55v,56,57,57v,58v,59, 60v,61v,62,63,63v